

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

ΘΡΗΣΚΕΙΑ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ - ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΤΗΤΑ. ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

9.30 – 10.30 Χαιρετισμοί

Σεβασμιώτατου Μητροπολίτου Πειραιώς, κ. Κ. Σεραφείμ
Δρος. Δόνας Μιχαηλίδου, Υφυπουργού Παιδείας,
Θρησκευμάτων και Αθλητισμού
Δρος. Δρος. Σπυρίδων Τσιτσιγκού, Καθηγητού Ψυχολογίας
της Θρησκείας, Διευθυντού Εργαστηρίου Θρησκειολογίας
ΕΚΠΑ
Δρος. Διονυσίου Αναστασίου, Διευθυντού ΔΙΔΕ Πειραιά

10.30 – 11.40 1η Συνεδρία
Θρησκεία, Κοινωνία και εκπαίδευση
Πρόεδρος: Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πειραιώς, κ.Κ.
Σεραφείμ

10.30 – 10.45 ● Κωνσταντίνος Κωτσιόπουλος,
Καθηγητής Κοινωνιολογίας του
Χριστιανισμού, Θεολογική Σχολή
ΑΠΘ, Διαπολιτισμικότητα και
σύγχρονες προκλήσεις

10.45 – 11.00 ● Σωτήρης Λίβας, Καθηγητής Διεθνών
Σχέσεων, Ιόνιο Πανεπιστήμιο, Η
Θρησκεία ως ηθική θεραπεία και ως
μέσο άσκησης πολιτικής – κάποιες
σκέψεις για τη Θρησκεία στην
Εκπαίδευση

11.00 – 11.15 ● Στυλιανός Χαραλαμπίδης,
Επίκουρος Καθηγητής Οικουμενικής
Κίνησης – Διαρθωδών σχέσεων, Η
συνάντηση λαών και πολιτισμών κατά
την Αγία και Μεγάλη Σύνοδο της
Ορθόδοξης Εκκλησίας

11.15 – 11.30 ● Νικόλαος Δεναξάς, Επίκουρος
Καθηγητής Κοινωνιολογίας της
Θρησκείας, Θεολογική Σχολή ΕΚΠΑ,
Η Θεολογία ως κοινωνική επιστήμη, η
σχέση της με την εκπαίδευση και ο
διάλογος με την Κοινωνιολογία

11.30 – 11.40 ● Συζήτηση

11.40 – 12.50 2η Συνεδρία

Θρησκευτικότητα, πνευματικότητα και εκπαίδευση
Πρόεδρος: Σπυρίδων Τσιτσιγκού, Καθηγητής Ψυχολογίας της
Θρησκείας, Διευθυντής Εργαστηρίου Θρησκειολογίας,
Θεολογική Σχολή ΕΚΠΑ

11.40 – 11.55 ● Ελεονώρα Παπαλεοντίου, Αν
Καθηγήτρια Αναπτυξιακής
Ψυχολογίας, Ευρωπαϊκό
Πανεπιστήμιο Κύπρου, Ο ρόλος
των εκπαιδευτικών στην ανάπτυξη
της πνευματικότητας παιδιών και
εφήβων κατά Μισίων

11.55 – 12.10 ● Ιωάννα Κορμηνοπούλου, Επίκουρη
Καθηγήτρια Θεωρίας και πράξης
Χριστιανικής Αγωγής, Θεολογική
Σχολή ΕΚΠΑ, Οι πνευματικότητες
της Νέας Εποχής και η σχολική
Θρησκευτική Αγωγή στον 21ο αιώνα

12.10 – 12.25 ● Απόστολος Μιχαηλίδης,
Επίκουρος Καθηγητής
Ινδουισμού, Θεολογική Σχολή
ΕΚΠΑ, Το μάθημα των
Θρησκευτικών ως αναγκαίοτητα και
ως μέσον γνωριμίας με πολιτισμούς
και θρησκείες

12.25 – 12.40 ● Δρ. Δημήτριος Αθανασίου,
Μέλος ΕΔΙΠ, Θεολογική Σχολή
ΕΚΠΑ, Η ιεραποστολική (evangelical)
και εκπαιδευτική (educational) δράση των
δημοφιλών (influential)
Μουσαιολογικών λογίων στη νέα
ψηφιακή πραγματικότητα των
Μέσων κοινωνικής δικτύωσης
(social media)

12.40 – 12.50 ● Συζήτηση

12.50 – 14.00 3η Συνεδρία

Θρησκείες, τέχνες και πολιτισμός
Πρόεδρος: Δρ. Διονυσίου Αναστασίου, Διευθυντής ΔΙΔΕ
Πειραιά

12.50 – 13.05 ● Μαρίνα Παππά, Επίκουρη
Καθηγήτρια Θεωρίας της
Διεργησίας, Ιόνιο Πανεπιστήμιο,
Η «θυσία των παιδιών»: θρησκεία,
λογοτεχνία, ζωγραφική, γλυπτική

13.05 – 13.20 ● Δρ. Σπυρίδων Στεργίου, Μέλος
ΕΔΙΠ, Θεολογική Σχολή ΕΚΠΑ,
Ορθόδοξη αγιογράφηση και
τεχνητή νοημοσύνη

13.20 – 13.35 ● Δρ. Κεραεσία Παπαλεξίου,
Μέλος ΕΔΙΠ, Θεολογική Σχολή
ΕΚΠΑ, Τεχνική και θρησκεία στον
αρχαίο κόσμο

13.35 – 13.50 ● Δρ. Αχιλλέας Παπατόλιος, Δρ.
Κοινωνιολογίας της
Ιεραποστολής, διδάσκων
Θεολογικής Σχολής ΑΠΘ,
Διαφορές διαπολιτισμικότητας και
πολυπολιτισμικότητας

13.50 – 14.00 ● Συζήτηση

14.00 – 15.10 4η Συνεδρία
Θρησκεία, Παιδεία και Ηθική
Πρόεδρος Σωτήρης Λίβας, Καθηγητής Διεθνών Σχέσεων, Ιόνιο Πανεπιστήμιο

14.00 – 14.15

Δρ. Αναστάσιος Μαράς, Μέλος ΕΔΙΠ ΑΕΑΑ, *Η διαχρονική σημασία των Πατέρων και η σύγχρονη εκπαίδευση*

Δρ. Δρ. Ιωάννης Λαδάς, Δρ. Φιλοσοφίας – Δρ. Θεολογίας, Εκπαίδευση και βιοηθική: Ο ρόλος της θρησκείας στην επίλυση των σύγχρονων βιοπροβλημάτων

14.15 – 14.30

14.30 – 14.45

Δρ. Ευθύμιος Κατσούλης, Δρ. Φιλοσοφίας, *Ηθική και Πολιτισμός: Οι ιδεολογικές ανισότητες στην κοινωνία ως προϊόν πολιτικής θεολογίας*

Δρ. Δημήτριος Κοτσιφάκος, Δρ. Πληροφορικής, *Από το Σικρατικό ήθος στο Chat GPT: Ο απαύσιμος φλιστινισμός του Πλατωνικού λόγου*

14.45 – 15.00

15.00 – 15.10

Συζήτηση

15.10 – 15.20 ΔΙΑΛΛΕΙΜΑ

5η συνεδρία 15.20 – 16.30
Θρησκευτική - διαπολιτισμική εκπαίδευση και αγωγή
Πρόεδρος Ελεονώρα Παπαλεοντίου, Αν. Καθηγήτρια Αναπτυξιακής Ψυχολογίας, Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου

15.20 – 15.35

Κωνσταντίνος Χ. Καραγκούνης, Αν. Καθηγητής ΑΕΑΑ, *Δυνατότητες Συμβολής της Ελληνορθόδοξης Μουσικής Παράδοσης σε ένα σύγχρονο Ελληνικό Διεπιστημονικό και Διαπολιτισμικό Εκπαιδευτικό Σύστημα*

Δρ. Νικόλαος Ματθαίου, Δρ. Θεολογίας – Σχολικός Σύμβουλος Θεολόγων Διτ. Μακεδονίας, *Η διδακτική της Βυζαντινής μουσικής στο σύγχρονο σχολείο (Γυμνάσιο, Λύκειο, Επαλ). Μια εκπαιδευτική προσέγγιση μέσα από σχέδια εργασίας, πρωτότυπες δράσεις και μεθόδους διδασκαλίας*

15.35 – 15.50

15.50 – 16.05

Δρ. Γεώργιος Φουντουλάκης, Μέλος ΕΔΙΠ, Θεολογική Σχολή ΕΚΠΑ, *Η επιρροή της Θρησκείας στην σύγχρονη κοινωνία*

πρ. Αντώνιος Α. Μπαφαλούκος, Μέγας Πρωτοπρεβύτερος του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας, Δρ. Ιεραποστολικής, *Η διαπολιτισμική και διαθρησκευτική συνεργασία στην εκπαίδευση στο πλαίσιο της Ορθόδοξης Ιεραποστολής - Μια αναιτητή πρόκληση και πρόσκληση για τον καινούργιο εκπαιδευτικό κόσμο*

16.05 – 16.20

16.20 – 16.30

Συζήτηση

6η συνεδρία 16.30 – 17.40
Θρησκεία, εκπαίδευση και σύγχρονος κόσμος
Πρόεδρος Ιωάννα Κομνηνού, Επ. Καθηγήτρια Θεωρίας και πράξης της Χριστιανικής Αγωγής, Θεολογική Σχολή ΕΚΠΑ

16.30 – 16.45

Δρ. Γεώργιος Τσικαλάκης, Μέλος ΕΔΙΠ Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο, *Από την ισοτήτα των προσώπων στην έμφυλη βία των συντρόφων*

Δρ. Αθανάσιος Κολιοφούτης, Δρ. Θεολογίας – επ. συνεργάτης ΙΠΕ Εκκλησίας της Ελλάδος, *Η συμβολή της θρησκευτικής εκπαίδευσης στην αντιμετώπιση δυσεπίλυτων κοινωνικών προβλημάτων. Το παράδειγμα της συνδρομής του Mtθ στην αποδόμηση της σύγχρονης οπαδικής βίας*

16.45 – 17.00

17.00 – 17.15

Δρ. Θεοφάνης Μαλκίδης, Δρ. Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών Πάντειο Πανεπιστήμιο, *Θρησκεία και κοινωνία: η περίπτωση της Ορθόδοξου Αυτοκεφάλου Εκκλησίας της Αλβανίας*

Δρ. Χαράλαμπος Μηνάογλου, Δρ. Νεώτερης Ιστορίας ΕΚΠΑ, *Η διεπιστημονική αξία του μαθημάτων των Θρησκευτικών και το ελληνικό σχολείο*

17.15 – 17.30

17.30 – 17.40

Συζήτηση

ΛΗΞΗ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Επιστημονική Επιτροπή

Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πειραιώς κ. Σεραφεΐμ

Δρ. Αναστασόπουλος Διονύσιος, Δρ. Πολιτισμού και
Επικοινωνίας, Διευθυντής ΔΔΕ Πειραιά

Δρ. Δρ. Τσιτσιώκος Σπυρίδων, Καθηγητής Ψυχολογίας
της Θρησκείας, Θεολογική Σχολή ΕΚΠΑ, Διευθυντής
Εργαστηρίου Θρησκευολογίας ΕΚΠΑ

Λεοντοπούλου Παρασκευή, Σ.Ε. Θεολόγων, 6ο ΠΕ.
Κ.Ε.Σ. Αττικής

Δεναξάς Νικόλαος, Επίκουρος Καθηγητής
Κοινωνιολογίας της Θρησκείας, Τμήμα Κοινωνικής
Θεολογίας και Θρησκευολογίας ΕΚΠΑ

Δρ. Φουντουλακης Γεώργιος, μέλος ΕΔΙΠ, Δρ.
Φιλοσοφίας, υπ. Δρ. Ψυχολογίας της Θρησκείας,
Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκευολογίας
ΕΚΠΑ

Οργανωτική Επιτροπή

Δρ. Αναστασόπουλος Διονύσιος, Δρ. Πολιτισμού και
Επικοινωνίας, Διευθυντής ΔΔΕ Πειραιά

Λαμπρινάκου Ελένη, Μsc, ΔΔΕ Πειραιά

Παπαδάκου Βασιλική, ΠΕ11, ΔΔΕ Πειραιά

Ρόκα Γεωργία, ΠΕ05, ΔΔΕ Πειραιά

Khadef I. Alkhourji, (εκλ.) Δρ. Ψυχολογίας της
Θρησκείας, Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας και
Θρησκευολογίας ΕΚΠΑ, εξ. συνεργάτης Εργαστηρίου
Θρησκευολογίας ΕΚΠΑ

Παρουσίαση - Συντονισμός

Λεοντοπούλου Παρασκευή, Σ.Ε. Θεολόγων, 6ο ΠΕ.
Κ.Ε.Σ. Αττικής

Βιογραφικά και περιλήψεις εισηγήσεων

Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πειραιώς, κ.Κ. Σεραφεΐμ
Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πειραιώς κ.Σεραφεΐμ
(Μεντζελόπουλος) γεννήθηκε στην Αθήνα το έτος 1958.
Σπούδασε Νομικά και Θεολογία και έλαβε την άδεια
ασκήσεως δικηγορίας. Εκάφη μοναχός στην Ιερά Μονή
Πεντέλης και χειροτονήθηκε διάκονος και Πρεσβύτερος
από τον Μακαριστό Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και Πάσης
Ελλάδος κυρό Σεραφεΐμ το έτος 1980. Υπηρέτησε ως
Ιερατικός Προϊστάμενος των Ιερών Ναών Αγίας Τριάδος
Αμπελοκήπων, Αγίας Σοφίας Νέου Ψυχικού, Αγίας Ζώνης
Κυψέλης, Καθεδρικού Ναού Αθηνών και Ζωοδόχου Πηγής
Ακαδημίας. Το έτος 1983 ο Μακαριστός Αρχιεπίσκοπος
Αθηνών και πάσης Ελλάδος του ανέθεσε τα καθήκοντα του
υπεύθυνου του δικαστικού της Ιεράς Αρχιεπισκοπής
Αθηνών και το έτος 1985 διορίστηκε, κατόπιν προτάσεως
του, από την Ιερά Σύνοδο Γραμματέας των Συνοδικών
Δικαστηρίων της Εκκλησίας της Ελλάδος, θέση στην οποία
υπηρέτησε ως τον Δεκέμβριο του 2000. Κατά την διάρκεια
των 15 χρόνων της υπηρεσίας του ως Γραμματέας των
Συνοδικών Δικαστηρίων επιτέλεσε και καθήκοντα
Εκκλησιαστικού Ανακριτή σε πολλές Μητροπόλεις της
Εκκλησίας της Ελλάδος. Τον Δεκέμβριο του 2000 ο
Οικουμενικός Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως
κ.Βαρθολομαίος και η Αγία και Ιερά Σύνοδος του
Οικουμενικού Πατριαρχείου, τον εξέλεξε Επίσκοπο
Χριστιανουπόλεως, βοηθό του Αρχιεπισκόπου Αυστραλίας
κυρού Στυλιανού. Υπηρέτησε στην Ιερά Αρχιεπισκοπή της
Αυστραλίας ως Υπεύθυνος Βοηθός Επίσκοπος στην Βόρειο
και Νότιο Αυστραλία με κέντρα το Darwin και την Αδελαΐδα
έως τον Απρίλιο του 2002. Επιτρέφοντας στην γενετιερά
του, προσελήφθη από τον Μητροπολίτη πρώην Πειραιώς
κυρό Καλλίνικο ως Ιεροκήρυξ και Γενικός Αρχιερατικός
Επίτροπος της Ιεράς Μητροπόλεως Πειραιώς, θέσεις στις
οποίες υπηρέτησε μέχρι τον Φεβρουάριο του 2005, όταν
κατόπιν προτάσεως του Μακαριστού Αρχιεπισκόπου
Αθηνών και Πάσης Ελλάδος κυρού Χριστόδουλου, η Ιερά
Σύνοδος της Εκκλησίας της Ελλάδος, του ανέθεσε τα
καθήκοντα του Αρχιγραμματέα. Ομιλεί την Αγγλική, τη
Γαλλική και την Ιταλική γλώσσα.Μητροπολίτης Πειραιώς
εξελέγη στις 28 Φεβρουαρίου 2006.

Δόμνα Μιχαηλίδου

Γεννήθηκε στις 13 Νοεμβρίου 1987 στον Πειραιά, σε μια
πολύ αγαπημένη και δεμένη οικογένεια. Οι γονείς μου με
δίδαξαν, μέσα από τη δική τους στάση ζωής, να μην
φοβόμαι τις προκλήσεις, να σέβομαι αλλά και να μάχομαι
για την ευθύνη, να προσφέρω από οποιαδήποτε θέση
μπορώ και να είμαι περήφανη που είμαι γυναίκα.

Έφυγα για την Αγγλία στα 17 μου και έκανα όλες τις
σπουδές μου στα Οικονομικά στη Μεγάλη Βρετανία. Έκανα
το μεταπτυχιακό μου στις Αναπτυξιακές Σπουδές στο
Πανεπιστήμιο του Cambridge και Διδακτορικό στην
Ανάπτυξη και τις Οικονομικές Κρίσεις επίσης στο
Πανεπιστήμιο του Cambridge. Διετέλεσα Επισκέπτρια
Λέκτορας Οικονομικών της Ανάπτυξης στο Πανεπιστήμιο
του Cambridge. Έζησα 11 χρόνια στην Αγγλία και τη Γαλλία
και έχω διατελέσει εκτός από Λέκτορας στο Cambridge και
Λέκτορας στο UCL, Οικονομολόγος στον Ο.Ο.Σ.Α., καθώς και
Οικονομική Σύμβουλος αρκετών Κυβερνήσεων και του
ΟΗΕ. Αγαπώ τη διδασκαλία και προσπαθώ να επιστρέψω
σε αυτήν όταν μου το επιτρέπει ο χρόνος. Αρθρογραφώ σε
εγχώρια και διεθνή ΜΜΕ και το βιβλίο μου "The Inevitable
Evolution of Financialisation" έχει δημοσιευτεί από την
Palgrave Macmillan. Το 2016 ο Πρόεδρος της Νέας
Δημοκρατίας, Κυριάκος Μητσοτάκης, με επέλεξε ως
σύμβουλό του, σε θέματα Μεταρρυθμίσεων. Η ενεργή
συμμετοχή μου στην πολιτική ζωή του τόπου αρχίζει με
την ανάληψη της εξουσίας από τη Νέα Δημοκρατία. Το
2019, διορίζομαι Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικών
Υποθέσεων αναλαμβάνοντας το χαρτοφυλάκιο της
Πρόνοιας και της Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Με την
ανάληψη των καθηκόντων μου έθεσα το πλαίσιο των
πολιτικών μας παρεμβάσεων δίνοντας έμφαση σε
ενεργητικές πολιτικές πάνω στους άξονες της κοινωνικής
ένταξης ευάλωτων ομάδων και της αποιδρωματοποίησης.
Με την ομάδα μου εργαστήκαμε εντατικά ώστε να
δώσουμε λύσεις σε κενά δεκαετιών και προβλήματα που
χρονίζουν. Δημιουργήσαμε τις προϋποθέσεις για μια
κοινωνία συμπεριληπτική στην οποία όλες και όλοι να
έχουν ρόλο και λόγο. Στις εκλογές της 21ης Μαΐου 2023,
εκλέχτηκα βουλευτής στην Α Πειραιώς και Νήσων. Στις
εκλογές της 25ης Ιουνίου, ορίστηκε Υφυπουργός Παιδείας,
Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, αρμόδια για θέματα
πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης,
συμπεριλαμβανομένων της ειδικής αγωγής και της
λειτουργίας των επαγγελματικών λυκείων.

Σπυρίδων Τσιτσιώκος

Ο Σπυρίδων Τσιτσιώκος εξελέγη Λέκτορας το 2004 και στη
συνέχεια Αναπληρωτής Καθηγητής της Ψυχολογίας της
Θρησκείας στη Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου
Αθηνών το 2008. Το 2019 εξελέγη Τακτικός Καθηγητής της
Ψυχολογίας της Θρησκείας του ΕΚΠΑ, ενώ από το 2020
είναι Διευθυντής του Εργαστηρίου Θρησκευολογίας του
ΕΚΠΑ. Γεννήθηκε το 1959 στη Χαλκίδα, όπου ολοκλήρωσε
την εγκύκλια μόρφωσή του, παράλληλα με εικαστικές και
μουσικές (ενόργανες ευρωπαϊκές και βυζαντινές) σπουδές.
Μετά την αποφοίτησή του από τη Θεολογική Σχολή του
Πανεπιστημίου Αθηνών, ενεγράφη στη Φιλοσοφική Σχολή
Ρεθύμνου Κρήτης.

Υπηρετήσε πάνω από μια 20ετία στη Δ/θμια Εκπαίδευση, όπου μάλιστα διετέλεσε από το 1988 πρόεδρος των Θεολόγων του Ν. Ευβοίας. Αργότερα, το 2001 απεσπάσθη για τρία χρόνια στην Ανωτέρα Εκκλησιαστική Σχολή Αθηνών. Με υποτροφίες της Εκκλησίας της Ελλάδος και του ευρωπαϊκού προγράμματος ERASMUS, μετεκπαιδεύτηκε στο University of Durham της Αγγλίας (Master of Arts στην Πατερική Ανθρωπολογία και την Ψυχολογία του Βαθού), αποκτώντας ταυτόχρονα Diploma of English Language, Certificate of ELTS του King's College του University of London (1990), Certificate of WEE of University of Durham School of English (1991) και Άδεια Επάρκειας της Αγγλικής γλώσσας από το ΥΕΠΘ (1996). Επιστρέφοντας στην Ελλάδα, εκπόνησε διδακτορική διατριβή (Η Ψυχή του Ανθρώπου κατά τον ιερό Χρυσόστομο) στη Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, από όπου το 1999, αναγορεύτηκε με Άριστα διδάκτωρ Θεολογίας, και στη συνέχεια, δεύτερη διδακτορική διατριβή (Η έννοια της Θρησκευτικότητας σε Φοιτητές και η σχέση της με χαρακτηριστικά της Προσωπικότητας και τη διαμόρφωση της Ταυτότητάς τους) στο Τμήμα ΦΙΨ του Πανεπιστημίου Αθηνών, από όπου αναγορεύτηκε διδάκτωρ Ψυχολογίας. Μέχρι τώρα έχει εκδώσει δέκα επιστημονικά βιβλία (π.χ. Το Χρυσόστομικό Ήθος. Ο Χριστιανισμός ενόψει της τρίτης χιλιετίας, Ψυχολογία της Θρησκείας, Θρησκευτικότητα & Επιθυμία κατά τον Α. Vergote, Η Ψυχολογία της Αίρεσης, Συγκριτική Ψυχολογία των Πολιτισμών Ιουδαίοχριστιανικού και Ρωμαϊκού, Θρησκεία & Επιστήμη κ.ά.) και έχει συγγράψει πλήθος επιστημονικών μελετών, άρθρων και εγκυκλοπαιδικών λημμάτων, ενώ αρθρογραφεί σε διάφορα περιοδικά και εφημερίδες. Ομοίως, εκτός της συμμετοχής του, με τακτική στήλη, σε αρθρογραφία εφημερίδων και περιοδικών, στο Διαδίκτυο, σε Εγκυκλοπαιδείες και σε πολλές ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές εκπομπές, έχει πραγματοποιήσει ποικίλες επιστημονικές, πολιτιστικές, εθνικές, κοινωνικές, παιδαγωγικές, σχολικές και θρησκευτικές ομιλίες σε Δήμους, Επιμελητήρια, πολυδύναμα πολιτιστικά και πνευματικά Κέντρα των Αθηνών, σε ΚΑΠΗ, Ι. Ναούς, Σχολεία, Σύλλογους Γονέων κ.λπ. Τυγχάνει εκλεγμένος Έφορος της Πανελληνίας Ένωσης Θεολόγων και μέλος πολλών ελληνικών και διεθνών, φιλολογικών/ λογοτεχνικών και πολιτιστικών Ενώσεων ή Ινστιτούτων, επιστημονικών, πολιτιστικών, παιδαγωγικών και θεολογικών Εταιρειών (American Psychological Association, International Association of Applied Psychology, International Association for the Psychology of Religion, Association Internationale D' Etudes Medico-Psychologiques et Religieuses, Ελληνικής Ψυχολογικής Εταιρείας, Religious Research Association κ.ά.)

και Επιτροπών, καθώς και μέλος των εποπτικών επιτροπών έκδοσης των επιστημονικών περιοδικών «ΣΩΚΡΑΤΗΣ», «ΚΟΙΝΩΝΙΑ» και «ΝΕΑ ΣΙΩΝ» του Πατριαρχείου Ιεροσολύμων, όπου στο τελευταίο, είναι παράλληλα και Διευθύνων Σύμβουλος. Είναι δε Διευθυντής και υπεύθυνος έκδοσης του διεθνούς επιστημονικού περιοδικού Theophany των εκδόσεων ΕΚΠΑ. Κατ' επανάληψη έχει βραβευθεί με Αριστεία και Βραβεία για συγκεκριμένα έργα του, αλλά και για την όλη του πολιτιστική προσφορά και κοινωνική δράση από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, από την Πανευρωπαϊκή Έκθεση και το διαγωνισμό βιβλίου της Φρανκφούρτης σε συνεργασία με το Εθνικό Κέντρο Βιβλίου (ΕΚΕΒ.), από το Πατερικό και Βυζαντινό Ινστιτούτο Αμερικής, από τη Νομαρχία Πειραιώς και το Πνευματικό Κέντρο Πειραιώς «ο Φίλων», από την Ακαδημία Γραμμάτων και Τεχνών «η θεά Αθηνά», και από τη διεθνή Ένωση Ελλήνων Λογοτεχνών, της οποίας τυγχάνει Β' Αντιπρόεδρος.

Διονύσιος Αναστασόπουλος

Φιλολόγος με βασικές σπουδές στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (Πτυχίο Τμήματος Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας). Κάτοχος δύο (2) μεταπτυχιακών τίτλων σπουδών κανονικής φοίτησης: Ο πρώτος στο ΕΚΠΑ – Τμήμα Φιλοσοφίας και ο δεύτερος στο Πάντειο Πανεπιστήμιο – Τμήμα Μέσων, Επικοινωνίας & Πολιτισμού. Η διδακτορική Διατριβή του (Βαθμός: Άριστα) ολοκληρώθηκε στο Πάντειο Πανεπιστήμιο – Τμήμα Επικοινωνίας, Μέσων & Πολιτισμού με τίτλο: «Εθνοπολιτισμικές Ταυτότητες-Πολιτιστική Πολιτική & Διαπολιτισμική Εκπαίδευση». Πτυχιούχος – κανονικής φοίτησης – της Σχολής Εθνικής Άμυνας (ΣΕΘΑ) σε ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ. Η Σ.Ε.Θ.Α, ως το Ανώτατο Στρατιωτικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα της Ελληνικής Δημοκρατίας αποτελεί το τελευταίο και υψηλότερο επίπεδο Ακαδημαϊκής Εκπαίδευσης Αξιωματικών των Ενόπλων Δυνάμεων και πολιτικού προσωπικού ανώτερης βαθμίδας, καθώς και στελεχών των Σωμάτων Ασφαλείας, Αμυνικού Σώματος, Υπουργείων, παρέχοντας υψηλού επιπέδου Ακαδημαϊκή Γνώση στον ευρύτερο τομέα των Στρατηγικών Σπουδών. Διδασκαλία στο Κοινό Πρόγραμμα/ Διδρυματικό του Μεταπτυχιακού Ειδικής Αγωγής, των UNIVERSITY OF NICOSIA & ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ, με αυτοδύναμο διδακτικό έργο, κατόπιν ετήσιας αξιολόγησής, καθώς και στο Πρόγραμμα του Μεταπτυχιακού «Πολιτική, Επικοινωνία & Γλώσσα», στο ΙΟΝΙΟ Πανεπιστήμιο, με αυτοδύναμο διδακτικό έργο, κατόπιν ετήσιας αξιολόγησής. Συμμετείχε, ως επιστημονικός συνεργάτης στο ΚΕΝΤΡΟ ΑΡΧΑΙΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ και στο ΚΕΝΤΡΟ ΑΝΑΤΟΛΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ του Παντείου Παν/μιου.

Έχει διδάξει στο Πάντειο Πανεπιστήμιο – Τμήμα Επικοινωνίας, Μέσων & Πολιτισμού, στα Πανεπιστήμια Aese (Milano) και Colleferro (Rome) Ιταλίας, διδάσκει στη ΣΧΟΛΗ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ (Σ.Ε.Α) – Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη και στην ΣΧΟΛΗ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ (Σ.Ε.Α) – Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, σε θέματα Διαπολιτισμικών Ταυτοτήτων, κατόπιν ετήσιας αξιολόγησής του. Είναι τακτικό μέλος στο Δ.Σ του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής (Ι.Ε.Π), αναπληρωτής Πρόεδρος στο Κεντρικό Υπηρεσιακό Συμβούλιο Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (Κ.Υ.Σ.Δ.Ε) και τακτικό μέλος στο Ανώτερο Περιφερειακό Συμβούλιο Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Αττικής (Α.Π.Υ.Σ.Δ.Ε). Εργάσθηκε, ως Συντονιστής Εκπαίδευσης Προσφύγων σε Δομές Φιλοξενίας Προσφύγων (ΕΛΛΑΔΙΝΑΣ & ΛΑΥΡΙΟ) και ως Διευθυντής σχολικών Μονάδων (ΓΕΑ-ΔΙΕΚ-ΣΕΚ). Πιστοποιημένος εκπαιδευτής ενηλίκων (ΕΟΠΠΕΠ) και πιστοποιημένος σε τρεις (3) ξένες γλώσσες: Αγγλική-Ιταλική- Γερμανική. Έχουν εκδοθεί επτά (7) ακαδημαϊκοί τίτλοι βιβλίων του, οι οποίοι διwrίζονται στα εκάστοτε ακροατήρια φοιτητών του καθώς και πληθώρα δημοσιεύσεων άρθρων του σε ελληνικά και ξένα περιοδικά, ημερίδες, συνέδρια, κατόπιν έγκρισής τους από επιστημονική επιτροπή. Το 2022 κατέλαβε τη θέση Διευθυντή Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Πειραιώς και Νήσων, κατόπιν τακτικών κρίσεων Στελεχών Εκπαίδευσης. Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα σχετίζονται με θέματα Πολιτιστικών Πρακτικών Επικοινωνίας και Διοίκησης στην Εκπαίδευση, ειδικά στη συγκρότηση Ταυτοτήτων – Πολιτιστικής Πολιτικής και Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης.

Κωνσταντίνος Π. Κωτσιόπουλος

Καθηγητής της Κοινωνιολογίας του Χριστιανισμού, στο Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας και Χριστιανικού Πολιτισμού του ΑΠΘ. Ο κ. Κωνσταντίνος Κωτσιόπουλος είναι Μέλος στις Επιτροπές: 1) Ακαδημαϊκός Σύμβουλος ΔΟΑΤΑΠ, 2) Μέλος Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Χριστιανικού Πολιτισμού Α.Π.Θ., 3) Μέλος Επιτροπής Κοινωνικής Πολιτικής Α.Π.Θ., 4) Μέλος Επιτροπής Βιοηθικής Α.Π.Θ. 5) Μέλος Επιτροπής Φύλου και Ισότητας Α.Π.Θ., 6) Μέλος Συντακτικής Επιτροπής του Περιοδικού Θεολογία. (Έκδοση της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος). Επίσης, είναι Μέλος Επιστημονικών Εταιρειών και Ιδρυμάτων: 1) Μέλος Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών, 2) Μέλος Ιδρύματος Παιδαγωγικών και Κοινωνικών Εφαρμογών «Απ. Μάρκος», Ιεράς Μητροπόλεως Κασσανδρείας, 3) Μέλος Ιδρύματος Ποιμαντικής Επιμορφώσεως της Εκκλησίας της Ελλάδος (Ι. Αρχιεπισκοπή Αθηνών), 4) Τακτικός Εισηγητής της Συνοδικής Επιτροπής Πολιτιστικής Ταυτότητας της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος,

5) Επιστημονικός Σύμβουλος της Συνοδικής Επιτροπής Παρακολούθησης Ευρωπαϊκών Θεμάτων της Εκκλησίας της Ελλάδος, 6) Μέλος της Θεματικής Επιτροπής Κοινωνιολογίας της Θρησκείας της Ελληνικής Κοινωνιολογικής Εταιρείας. Επιπλέον, έχει συγγράψει πληθώρα μελετών και άρθρων δημοσιευμένων σε έγκριτους εκδοτικούς οίκους και επιστημονικά περιοδικά. Έχει συμμετάσχει σε πολλά Διεθνή Συνέδρια και Ημερίδες. Επίσης, καταθέτει συνεχώς τον επιστημονικό του λόγο στα Μ.Μ.Ε. για τα σύγχρονα κοινωνικά ζητήματα και την σχέση τους με την Θεολογία και τον Πολιτισμό.

Σωτήρης Λίβας

Ο Σωτήρης Λίβας (έτος γέννησης: 1964) είναι Καθηγητής Διεθνών Σχέσεων, Πρόεδρος του τμήματος Ξένων Γλωσσών, Μετάφρασης και Διερμηνείας του Ιονίου Πανεπιστημίου (2018-2022), Διευθυντής του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών 'Πολιτική, Γλώσσα και Διαπολιτισμική Επικοινωνία' (2018-2022), συντονιστής του προγράμματος πρακτικής άσκησης του ΤΕΓΜΔ (2010-2022) και διευθυντής του εργαστηρίου Γλώσσα και Πολιτική. Είναι πτυχιούχος του τμήματος Νομικών Σπουδών της Νομικής Σχολής του ΕΚΠΑ (1989), έχει κάνει μεταπτυχιακές σπουδές στο Πάντειο και κατέχει διδακτορικό τίτλο στις διεθνείς σχέσεις από το Ιόνιο Πανεπιστήμιο (2004). Έχει δημοσιεύσει πέντε μονογραφίες, πενήντα επιστημονικά άρθρα και πέντε κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους. Έχει επίσης μεταφράσει πέντε βιβλία και επιμεληθεί επιστημονικά άλλα τέσσερα. Έχει συμμετάσχει σε τρία επιστημονικά προγράμματα και λάβει μέρος σε πολλά συνέδρια με θέμα τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη Μέση Ανατολή. Επιστημονικά πεδία ενδιαφέροντος: ανθρώπινα δικαιώματα, δικαιώματα μειονοτήτων, ισλαμικός εξτρερισμός, θέση της Τουρκίας στη Μέση Ανατολή.

Στυλιανός Χαραλαμπίδης

Ο Στυλιανός Δ. Χαραλαμπίδης γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη το 1979. Είναι πτυχιούχος της Θεολογικής και της Νομικής Σχολής του Α.Π.Θ., κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης του Τμήματος Θεολογίας του Α.Π.Θ. και Διδακτορικού Διπλώματος στο γνωστικό αντικείμενο της Οικουμενικής Κίνησης. Κατά την περίοδο 2017-2020 διεξήγαγε Μεταδιδακτορική Έρευνα στο Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας και Χριστιανικού Πολιτισμού του Α.Π.Θ. Είναι Επίκουρος Καθηγητής της Οικουμενικής Κίνησης και των Διορθόδοξων Σχέσεων στο Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας και Χριστιανικού Πολιτισμού του Α.Π.Θ. Συμμετέχει στην Οικουμενική Κίνηση ως εκπρόσωπος του Οικουμενικού Πατριαρχείου τόσο και σε κεντρικό (Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών) όσο και σε περιφερειακό επίπεδο (Συμβούλιο Ευρωπαϊκών Εκκλησιών).

Μελέτες του έχουν δημοσιευτεί σε επιστημονικά περιοδικά και συλλογικούς τόμους. Ομιλεί την αγγλική και γερμανική γλώσσα, χρησιμοποιεί δε και τη γαλλική.

Νικόλαος Δεναζάς

Ο Νικόλαος Α. Δεναζάς, είναι Επίκουρος Καθηγητής της Κοινωνιολογίας της Θρησκείας, στο Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκειολογίας του ΕΚΠΑ. Διδάσκει στον Προπτυχιακό και Μεταπτυχιακό Κύκλο Σπουδών του ως άνω Τμήματος. Γενήθηκε και μεγάλωσε στη Θεσσαλονίκη. Είναι πτυχιούχος του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Χριστιανικού Πολιτισμού του ΑΠΘ και αριστούχος κάτοχος μεταπτυχιακού διπλώματος ειδίκευσης στην Κοινωνιολογία Αριστούχος Διδάκτωρ του ως άνω Τμήματος, πραγματοποίησε μεταδιδακτορική έρευνα στο Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκειολογίας του ΕΚΠΑ στο γνωστικό αντικείμενο της Κοινωνιολογίας της Θρησκείας και της Κοινωνικής Ηθικής. Είναι μέλος του Εργαστηρίου Θρησκειολογίας του ΕΚΠΑ (ReligLab) καθώς και μέλος Ελληνικών και διεθνών επιστημονικών ενώσεων. Είναι επίσης συγγραφέας επιστημονικών μονογραφιών και άρθρων, έχοντας συμμετάσχει ως εισηγητής σε διεθνή επιστημονικά συνέδρια και ημερίδες, στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Είναι νυμφευμένος και διαμένει στην Αθήνα. ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ 1. Η σύγκρουση των πολιτισμών κατά τον S. Huntington - Ορθόδοξη διερεύνηση, ιδ. έκδοση, Θεσσαλονίκη 2009. 2. Καπιταλιστική κρίση και Χριστιανισμός - κοινωνιολογική διερεύνηση (δ.δ.), Θεσσαλονίκη 2016. 3. Η κοινωνία της διακινδύνευσης κατά τον U. Beck και ο ρόλος της Θρησκείας - κοινωνιολογική διερεύνηση, Εκδόσεις Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη 2021. 4. Οικονομική κρίση και θρησκευτικότητα - κοινωνιολογική διερεύνηση, Εκδόσεις Ostrakon, Θεσσαλονίκη 2021. 5. «Κρίση, θρησκεία και οικογενειακός θεσμός: επίκαιροι προβληματισμοί σε καιρούς πολιτικής ορθότητας» (2021), πρακτικά από το 7ο τακτικό συνέδριο της Ελληνικής Κοινωνιολογικής Εταιρείας (Ε.Κ.Ε.), Έκδοση ΕΚΕ. 6. «Ο περί φιλοπρωχίας λόγος του Αγίου Γρηγορίου του Θεολόγου. Κοινωνική θεώρηση», Θεολογία 95, 2 (2024) [εγκρίθηκε και υπό δημοσίευση]. 7. «Οικολογική κρίση και κοινωνική περιθωριοποίηση στην ύστερη νεωτερικότητα εξ' επιόψεως Κοινωνιολογίας της Θρησκείας», Θεολογία 93, 4 (2022). 8. «Religion and contemporary music culture. The impact of rap music genre on young people. Brief sociological reflections», Theophany 5 (2023). 9. «Η εξουσία της Παγκοσμιοποίησης και η σύγχρονη οικονομική κρίση», Νέα Σιών (2019). 10. «Σύγχρονες όψεις της προσφυγικής και μεταναστευτικής κρίσης και ο ρόλος της Εκκλησίας. Κοινωνιολογική θεώρηση», στον Τμητικό Τόμο της Θεολογικής Σχολής του ΕΚΠΑ για τον Αρχιεπίσκοπο Ιερώνυμο Β', Αθήνα 2023. 11. «How poverty effects on religiosity - aspects from the Greek debt crisis».

Theophany 3 (2021). 12. «Ζητήματα θρησκευτικής ελευθερίας: επίκαιροι προβληματισμοί στον ευρύτερο ορθόδοξο γεωθρησκευτικό χώρο», στο «Θρησκείες και ανθρώπινα δικαιώματα», Εκδόσεις ΕΚΠΑ, Αθήνα 2022. 13. «Θρησκεία και εθνικισμός. Από την πολιτική θρησκεία του κεφαλισμού στον σύγχρονο νεοθωμανισμό της Τουρκίας. Κοινωνιολογική θεώρηση», πρακτικά από το Διεθνές Συνέδριο της Θεολογικής Σχολής του ΕΚΠΑ «100 χρόνια από τη Μικρασιατική Καταστροφή», Εκδόσεις ΕΚΠΑ, Αθήνα 2023 [εγκρίθηκε και υπό έκδοση]. 14. «Θρησκείες και metaverse. Κρίσεις και σχόλια γύρω από τις «μετά-θρησκείες» στο πλαίσιο του «καπιταλισμού της επιτήρησης», πρακτικά από το 8ο τακτικό συνέδριο της Ελληνικής Κοινωνιολογικής Εταιρείας (Ε.Κ.Ε.), 15. «Religion and secularism in post modern societies: a brief analysis», International Journal for Humanities and Social Studies 27, 10 (2022).

Απόστολος Μιχαηλίδης

Ο Απόστολος Μιχαηλίδης γεννήθηκε το 1965. Το 1987 αποφοίτησε από το Τμήμα Θεολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Με υποτροφία του Παγκοσμίου Συμβουλίου Εκκλησιών συνέχισε τις μεταπτυχιακές του σπουδές (1990-1993) στο Department of Philosophy and Religion του Banaras Hindu University (Βαράνασι, Ινδία), απ' όπου έλαβε μεταπτυχιακό δίπλωμα ειδίκευσης (Master of Arts in Indian Philosophy and Religion). Το 2005 αναγορεύθηκε αριστούχος διδάκτορας του Τμήματος Θεολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Από το 1995 έως το 2020 υπηρέτησε στη Μέση εκπαίδευση. Υπηρέτησε, επίσης, κατά περιόδους ως διδάσκων σε πανεπιστημιακά Τμήματα, είτε σε προπτυχιακό είτε σε μεταπτυχιακό επίπεδο. Από την 1η Οκτωβρίου του 2020 ανέλαβε υπηρεσία ως μέλος του Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (ΕΔ.Π.) του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκειολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, κατατασσόμενος στον Τομέα Θρησκειολογίας, Φιλοσοφίας και Κοινωνιολογίας. Την 20η Μαρτίου του 2023 εξελέγη στη θέση του Επίκουρου Καθηγητή για το γνωστικό αντικείμενο «Ινδουισμός». Υπήρξε ένας από τους βασικούς συντάκτες του Θρησκειολογικού Λεξικού (Αθήνα 2000), συνεισφέροντας με τη συγγραφή 87 λημμάτων. Το 2006 δημοσίευσε τη διδακτορική του διατριβή Η θέση της Γυναίκας στον Ινδουισμό (επανάκ. Αθήνα 2009) και το 2022 το βιβλίο Ινδουισμός (Καταβολές-Ιστορική πορεία-Βασικές Αντιλήψεις-Λατρεία). Επιπλέον, έχει δημοσιεύσει πλήθος άρθρων, θρησκειολογικών, θρησκειοιστορικών και ιστορικών περιεχομένου, σε συλλογικούς τόμους και στον έντυπο περιοδικό τύπο. Συμμετέχει ως εισηγητής σε ικανό αριθμό εγχώριων και διεθνών συνεδρίων, ως κεντρικός ομιλητής σε εκδηλώσεις πολιτιστικών και ερευνητικών συλλόγων και ως αποκλειστικός καλεσμένος ή συνομιλητής σε ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές εκπομπές.

Ελεονώρα Παπαλεοντίου

Η Ελεονώρα Παπαλεοντίου-Λουκά είναι Παιδαγωγός και Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Ψυχολογίας στο τμήμα Κοινωνικών και Ανθρωπιστικών Σπουδών του Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου. Σπούδασε παιδαγωγικά στην Παιδαγωγική Ακαδημία Κύπρου και στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Με υποτροφία του Λεβέντειοιδρύματος έκανε μεταπτυχιακές σπουδές και πήρε το Master in Education από το Reading University, U.K. σε θέματα γλώσσας και επικοινωνίας. Είναι επίσης κάτοχος διδακτορικού πτυχίου στην Αναπτυξιακή / Εκπαιδευτική/ Γνωστική Ψυχολογία από το Cardiff, U.K. Τώρα πραγματοποιεί δεύτερο διδακτορικό στο Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, πάνω στην Πνευματικότητα Παιδιών και Εφήβων. Η Ελεονώρα Παπαλεοντίου-Λουκά έχει εκδώσει 6 βιβλία, έχει δημοσιεύσει διάφορα άρθρα σε ελληνικά και διεθνή περιοδικά και έχει συμμετάσχει σε δεκάδες διεθνή και τοπικά συνέδρια. Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα περιλαμβάνονται θέματα, όπως: Μεταγνώση, Αυτορρύθμιση Παιδιών Προσχολικής Ηλικίας, Θεωρία του Νου σε Παιδιά Προσχολικής Ηλικίας, Γνωστική, Γλωσσική, Ηθική και Πνευματική Ανάπτυξη Παιδιών και Εφήβων, Συναισθηματική Νοημοσύνη, Συναισθηματική Ανάπτυξη, Δημιουργικότητα στη Μάθηση, Αυτοεκτίμηση και Ψυχική Υγεία, και Ψυχική Υγεία Παιδιών και Εφήβων. Η Δρ Ε. Παπαλεοντίου-Λουκά έχει δώσει, επίσης, πολλές διαλέξεις και ραδιοφωνικές / τηλεοπτικές παρουσιάσεις γύρω από θέματα της ειδικότητάς της και επιμελείται & παρουσιάζει δική της εκπομπή (Στης Ψυχές τα Μονοπάτια) σε θέματα Παιδαγωγικών -Ψυχολογίας - Θεολογίας.

Μαρίνα Παππά

Η Μαρίνα Παππά είναι Επίκουρη Καθηγήτρια στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο. Σπούδασε Ξένες Γλώσσες Μετάφραση και Διερμηνεία στις Κατευθύνσεις Μετάφρασης και Διερμηνεία στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο και Αγγλική και Γαλλική Γλώσσα και Φιλολογία στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Κατά την διάρκεια των προπτυχιακών, μεταπτυχιακών και διδακτορικών της σπουδών της υπήρξε υπάλληλος του ΙΚΥ. Διδάσκει στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο και έχει διδάξει στα Πανεπιστήμια Αιγαίου, Πελοποννήσου, Στερεάς Ελλάδας, στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, στην Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών και στην Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης.

Ιωάννα Κομνηνού

Η κα. Ιωάννα Κομνηνού είναι Επίκουρη Καθηγήτρια στο Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκειολογίας της Θεολογικής Σχολής του ΕΚΠΑ, με γνωστικό αντικείμενο: Θεωρία και πράξη της Χριστιανικής Αγωγής. Είναι επίσης επιμορφώτρια και δημιουργός εκπαιδευτικού υλικού (KEK – e-learning) και μάθημα «Οι υπηρεσίες του Ιστού 2.0 στην εκπαίδευση».

Έχει υπηρετήσει επί σειρά ετών στη Μέση Εκπαίδευση, με οργανική θέση (από το 1999) στο 1ο Πειραματικό Λύκειο Αθηνών «Γεννάδειο». Συμμετείχε σε πληθώρα επιστημονικών συνεδρίων και ημερίδων, είναι μέλος διεθνών και εγχώριων επιστημονικών ενώσεων, ενώ τυγχάνει και συγγραφέας επιστημονικών μονογραφιών και άρθρων.

Γεώργιος Φουντουλάκης

Γεννήθηκε και μεγάλωσε στην Αθήνα. Είναι πτυχιούχος του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας, της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών και του Τμήματος Φιλοσοφίας – Παιδαγωγικής – Ψυχολογίας, της Φιλοσοφικής Σχολής του ΕΚΠΑ. Αναγορεύτηκε αριστούχος διδάκτωρ του Τμήματος ΦΠΨ Αθηνών με γνωστικό αντικείμενο τη Φιλοσοφία και Ψυχολογία. Ο Γεώργιος Φουντουλάκης εκπονεί δεύτερη διδακτορική διατριβή στο τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών, στην Ψυχολογία της Θρησκείας. Επίσης, ολοκληρώνεται η μεταδιδακτορική του έρευνα στο Τμήμα Περιβάλλοντος του Πανεπιστημίου Αιγαίου στο αντικείμενο της Περιβαλλοντικής Ψυχολογίας της Θρησκείας. Ακόμα, παρακολουθεί μαθήματα στο ΚΕΔΙΒΙΜ του Ανοικτού Πανεπιστημίου με θέμα «Εισαγωγή στην Κλινική Ψυχοπαθολογία». Ανήκει στο προσωπικό του Εργαστηρίου Θρησκειολογίας του ΕΚΠΑ (ReligLab), με έμφαση στο γνωστικό αντικείμενο της Περιβαλλοντικής Ψυχολογίας της θρησκείας. Τυγχάνει συγγραφέας επιστημονικών μονογραφιών («η ουσία και η αθανασία της ψυχής», «ο ψυχολογικός χρόνος», κτλ. Σημειώσεις του μαθήματος του ΣΤ εξαμήνου του τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών «Περιβαλλοντική Ψυχολογία της θρησκείας», ενώ έχει συμμετάσχει ως εισηγητής σε επιστημονικά συνέδρια και ημερίδες πάνω σε θέματα της ψυχολογίας και της θεολογίας. Αρθρογραφεί σε έγκριτα ελληνικά και ξενόγλωσσα περιοδικά στον έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο στα αντικείμενα του περιβάλλοντος, ψυχολογίας της θρησκείας, φιλοσοφία της φύσης, οικολογική κρίση σε συνδυασμό με την ψυχολογία και τη θεολογία. Έχει ασκήσει διδακτικό έργο στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και σε Σχολές της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο. Από τον Οκτώβριο του 2022 διδάσκει στο τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας & Θρησκειολογίας της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών. Στα ερευνητικά του ενδιαφέροντα συγκαταλέγονται η περιβαλλοντική ψυχολογία της θρησκείας, θρησκεία και Ψυχοκυβερνητική, θεολογία και ψυχολογία, θρησκευτική ψυχοπαθολογία, φιλοσοφία και ιστορία της ψυχολογίας.

Δημήτριος Αθανασίου

Ο Δημήτριος Γ. Αθανασίου γεννήθηκε και μεγάλωσε στην Αίγυπτο. Σπούδασε Θεολογία σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο και αναγορεύτηκε διδάκτωρ του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκειολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Διετέλεσε εντεταλμένος διδάσκων στο οικείο Τμήμα από το 2020 έως το 2022, όπου διδάξε τα μαθήματα: α) Ιστορία των Θρησκειών – Ισλάμ και β) Το Ισλάμ στη Βυζαντινή Γραμματεία (7ος-10ος αι.). Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα αφορούν στην ισλαμική θεολογία, τις ισλαμοχριστιανικές σχέσεις και την αραβική χριστιανική γραμματεία. Κείμενά του έχουν δημοσιευθεί στα περιοδικά Θεολογία, Εκκλησιαστικός Φάρος, Πάτριος, International Journal of Orthodox Theology, Al Qasemi Journal of Islamic Studies, Σύναξη, Άμυνα και Διπλωματία. Έχει εκδώσει τρία βιβλία, τα οποία κυκλοφορούν από τις εκδόσεις Ηρόδοτος (Αθήνα): Το σαλαφίτικο Ισλάμ (al-Salafiyyah), Ιστορία και πεποιθήσεις (2021), Τα άρθρα της ισλαμικής πίστεις (arkanal-man) υπό το φως της σουνιτικής ερμηνείας (2021), Ο Ιησούς ο υιός της Μαριάμ (Isa Ibn Maryam) στη μουσουλμανική παράδοση (2022).

Σπυρίδων Στεργίου

Ο Σπύρος Ι. Στεργίου γεννήθηκε στον Αιλιώνα Αττικής, όπου ολοκλήρωσε τις εγκυκλίους σπουδές του στο Δημοτικό Γυμνάσιο και Λύκειο. Υπηρέτη-σε στο Πολεμικό Ναυτικό στη Γραμματεία Διοίκησης του Ναυστάθμου Σαλαμίνας. Παράλληλα, παρακολούθησε το εργαστήρι Ζωγραφικής τού Βρασίδα Βλαχόπουλου, του Γιάννη Τσαρούχη και, στη συνέχεια, του γλύπτη Νίκου Στέφου, καθώς και μαθήματα πιάνου. Κατόπιν, εργάστηκε ως τραπεζικός υπάλληλος στην Ιονική και Λαϊκή Τράπεζα της Ελλάδας. Στη συνέχεια, εισήχθη πρώτος (1986) στην Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών της Αθήνας, σπουδάζοντας, μεταξύ των άλλων, Ζωγραφική, Αγιο-γραφία, Ψηφιδωτό και Γλυπτική. Μετά το τέλος των σπουδών του (1991) παρατήθηκε από την Τράπεζα και εγκαταστάθηκε στη Νέα Υόρκη. Με την επιτροφή του στην Ελλάδα, εργάστηκε ως Καλλιτεχνικός Σύμβουλος και μέλος της Ο.Τ.Ο.Ε. και της Πολιτιστικής Επιτροπής της Γ.Σ.Ε.Ε., καθώς και ως Σύμβουλος επί των Πολιτιστικών της Ομοσπονδίας Λειτουργών Μέσης Εκπαίδευσης. Ακολούθως, αναγορεύτηκε διδάκτορας στην Ιστορία της Τέχνης από το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (2009) και διδάξε Αγιογραφία και Ψηφιδωτό στην Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών Αθήνας, όπως και στην Ανώτατη Εκκλησιαστική Ακαδημία της Αθήνας. Κατόπιν, φοίτησε ως μεταπτυχιακός στο Metropolitan College (University of East London), αποκτώντας Master of Science Psychology (2018).

Σήμερα ως εκλεγμένο μέλος Ε.Δ.Π. (12-4-19 ΦΕΚ 557 τ. Γ.) διδάσκει στον Τομέα Θρησκειολογίας, Φιλοσοφίας και Κοινωνιολογίας του Τμήμα-τος Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκειολογίας της Θεολογικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών. Έχει λάβει υποτροφία για το Βερολίνο από την Bosch International Co. ενώ, παράλληλα, έχει δεχθεί διάφορες τιμητικές διακρίσεις. Επιπλέον, έχει πραγματοποιήσει ατομικές εκθέσεις στη Ξουθιά, τις Ηνωμένες Πολιτείες, την Αγγλία, τη Γαλλία, την Ιταλία, κλπ.) και ομαδι-κές, τόσο στην Ελλάδα, όσο και στο Εξωτερικό. Έργα του (ψηφιδωτά και πίνακες ζωγραφικής) βρίσκονται σε δημόσιες και ιδιωτικές συλλογές. Επίσης, γλυπτά του κοσμούν δημόσιους χώρους (Αυλώνα Αττικής, προτομή Λουκίας Ζυγομαλά και προτομή Αντώνιου Ζυγομαλά, Καρυά Ολύμπου με θέμα «Ολύμπια Ειρήνη»). Τυγχάνει δε μέ-λος τού καλλιτεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος. Πέρα από την καλλιτεχνική εποπτεία πολλών ψηφιδωτών τών φοιτη-τών τής Ανώτατης Εκκλησιαστικής Ακαδημίας Αθηνών (συνολικός αριθμός 255, 2009-2016), έχει αγιογραφήσει ναύδρια, ενώ έχει ζωγραφίσει πολλές φορητές εικόνες. Μέχρι τώρα έχει εκπονήσει οκτώ μονογραφίες εκ των οποίων μόνο οι τέσσερις είναι δημοσιευμένες, ενώ μελέτες και άρθρα του πάσα σε θέμα-τα της λαϊκής Τέχνης και Αισθητικής έχουν δημοσιευθεί σε διάφορα επιστημονικά περιοδικά.

Κερασένια Παπαλεξίου

Η Κερασένια Σ. Παπαλεξίου είναι απόφοιτος του Τομέα Φιλοσοφίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ. (υπότροφος του Ι.Κ.Υ.), από όπου έλαβε το μεταπτυχιακό και διδακτορικό της δίπλωμα στην αρχαία ελληνική φιλοσοφία με άριστα. Είναι μεταδιδακτορική ερευνήτρια στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας. Δίδαξε φιλοσοφία σε προπτυχιακό επίπεδο στο Α.Π.Θ., Δ.Π.Θ., Π.Α.Μ.Α.Κ. στο Μεταπτυχιακό κύκλο σπουδών της Φιλοσοφικής Σχολής στο Ε.Κ.Π.Α και στο Δ.Π.Α.Ε. Συμμετέχει με εισηγήσεις σε εγχώρια και διεθνή συνέδρια. Έχει δημοσιεύσει τρεις ερευνητικές μονογραφίες - βιβλία (Μικρά Πλατωνικά 2009, Πλάτων, Θεαίτητος, εισαγωγή, μετάφραση, σχόλια, 2015, Εισαγωγή στην Οντολογία των Προσωπικών, 2015), άρθρα και μελέτες σε ελληνικά και ξένα επιστημονικά περιοδικά και εφημερίδες. Διετέλεσε επιμελήτρια πρακτικών συνεδρίων και επιστημονικών μονογραφιών. Έλαβε μέρος σε επιστημονικές-επιμορφωτικές δράσεις και σεμινάρια, workshop, σε ευρωπαϊκά και εκπαιδευτικά Προγράμματα (Jean Monnet, Διεθνούς Αμνηστίας). Συμμετείχε στη διοργάνωση ημερίδων, επιμορφώσεων, συνεδρίων, στην Ελλάδα και στο εξωτερικό (UNESCO, Παρίσι). Έλαβε μέρος, επίσης, σε ερευνητικά - επιστημονικά προγράμματα στο Α.Π.Θ. (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο), Ε.Κ.Π.Α., Υπουργείο Παιδείας, Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, Ι.Ε.Π., UNESCO. Από τον Σεπτέμβριο του 2022 διδάσκει στο Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκειολογίας της Θεολογικής Σχολής του Ε.Κ.Π.Α.

Αχιλλέας Παπατόλιος

Ο Δρ. Αχιλλέας Παπατόλιος έχει εκπονήσει στο Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας και Χριστιανικού Πολιτισμού μεταδιδακτορική έρευνα με θέμα: Ιεραποστολή και Εκκοσμίκευση, στην οποία πραγματεύεται εκτενώς ζητήματα: Παγκοσμιοποίησης και Εκκοσμίκευσης, Κοινότητας και Κοινωνίας, σχέσεων Ορθοδοξίας και Ευρώπης, ζητήματα πολιτιστικού πλουραλισμού και αναγνώρισης του διαφορετικού, Θρησκείας και Πολιτικής, όπως επίσης και με τα φλέγοντα ζητήματα του θρησκευτικού φονταμενταλισμού και του προσηλυτισμού. Επιπλέον, ο κ. Παπατόλιος είναι διδάκτορας στο ίδιο Τμήμα με θέμα διδακτορικής διατριβής: Ιεραποστολή και Θρησκευτική Ελευθερία Κοινωνιολογική διερεύνηση, και έχει κριθεί με το βαθμό Άριστα. Ο κ. Παπατόλιος έχει εντυφώσει τόσο στην κοινωνιολογική όσο και στην θεολογική έρευνα, έχει γράψει πολλές επιστημονικές μελέτες σε έγκριτα επιστημονικά περιοδικά που άπτονται ζητημάτων: Θρησκευτικής ελευθερίας, ειρήνης ισότητας και κοινωνικής δικαιοσύνης, Παγκοσμιοποίησης και Παγκοσμότητας, Θρησκείας και Υστερης Νευτερικότητας, εκκοσμίκευσης, ιδιοπροσωπίας λαών και πολιτισμών, φυλετικών διακρίσεων, προσαρσίας των ανθρώπινων δικαιωμάτων, ζητήματα Ταυτότητας και Ετερότητας. Επιπροσθέτως, ο κ. Παπατόλιος έχει διδάξει στο Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας του Α.Π.Θ.

Αναστάσιος Μαράς

Ο Αναστάσιος Μαράς πτυχιούχος Θεολογίας (Τμ. Θεολογίας Α.Π.Θ., 1988), κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος (Πατρολογικό Ινστιτούτο Augustinianum Ρώμης, 1990), Διδακτορικού Διπλώματος Θεολογίας (Τμ. Ποιμαντικής Θεολογίας Α.Π.Θ., 2000), Πιστοποιητικού Μεταδιδακτορικών σπουδών (Τμ. Ποιμαντικής Θεολογίας Α.Π.Θ., 2003) και Πτυχιούχος Βιβλιοθηκονομίας (Α.Τ.Ε.Ι. Θεσσαλονίκης, 2003). Γνωρίζει επαρκώς την Αγγλική, τη Γαλλική, την Ιταλική, την Ισπανική και τη Ρουμανική γλώσσα. Έχει λάβει Κρατική Πιστοποίηση για τη χρήση Ηλεκτρονικού Υπολογιστή. Έλαβε μέρος σε ερευνητικά προγράμματα του Α.Π.Θ. και του Ε.Ι.Ε. Δίδαξε στη Μέση Εκκλησιαστική Εκπαίδευση και στην Ανωτέρα Εκκλησιαστική Σχολή Θεσσαλονίκης. Σήμερα διδάσκει στην Ανώτατη Εκκλησιαστική Ακαδημία Αθήνας, με γνωστικό αντικείμενο «Ερμηνεία πατερικών κειμένων» και στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα «Ορθόδοξη Χριστιανική Θεολογία και Θρησκευτικός Πλουραλισμός» του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου. Ήταν επιμορφωτής (156 ώρες) σε προγράμματα του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, καθώς και στο Οργανισμό Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών (ΟΕΠΕΚ), ενώ έχει παρακολουθήσει 348 ώρες επιμορφωτικών προγραμμάτων στην Ελλάδα και στην Ισπανία.

Είναι μέλος της Διεθνούς Εταιρείας Πατρολογικών Μελετών (A.I.E.P.) και συμμετείχε ως ομιλητής σε 40 πανελλαδικά και διεθνή Συνέδρια ή Ημερίδες. Ήταν Αρχισυντάκτης του επιστημονικού περιοδικού Πάπυρος (Θεσσαλονίκη) και είναι μέλος της Συντακτικής Επιτροπής των επιστημονικών περιοδικών: Βυζαντινός Δόμος (Θεσσαλονίκη) και Ανάλεκτα Ανθρωπιστικών Επιστημών (Θεσσαλονίκη). Έχει 11 αυτοτελείς εκδόσεις, ενώ έχουν δημοσιευθεί 79 κείμενά του σε συλλογικούς τόμους και σε επιστημονικά περιοδικά της Ελλάδας και του εξωτερικού (Augustinianum, Singilogos, Βυζαντινός Δόμος, Γρηγόριος ο Παλαμάς, Θεολογία, Κληρονομία, Τα Εκπαιδευτικά, Παρνασσός, Μακεδόνι, Ιστορικά θέματα, Φιλοσοφικά Ανάλεκτα, κ.ά.). Έκανε μια μετάφραση (Η Θεία Λειτουργία του αγίου Ιωάννη του Χρυσόστομου, 2020) και είχε την επιμέλεια εκδόσεως σε 10 συλλογικούς τόμους. Τέλος, συνέγραψε 39 λήμματα σε επιστημονικά λεξικά και εγκυκλοπαιδείες της Ελλάδας και του εξωτερικού. Κύρια αυτοτελή έργα του είναι: 1. Ο άγιος Πατρίκιος Ιρλανδίας: Νέα στοιχεία για το βίο και τα έργα του (1993), 2. Η εσατολογία του αγίου Γρηγορίου Νύσσης (2002), 3. Το πρόσωπο του Χριστού σε φιλοσόφους και Απολογητές (2003), 4. Θρησκευτικά Α Λυκείου - Βοήθημα (2004), 5. Εκκλησία - Περιβάλλον - Εκπαίδευση (2004), 6. Εισαγωγή στην Πληροφορική: Θεολογία και Πληροφορική (2005), 7. Οι απόψεις των Ελλήνων Απολογητών και του Ευσέβιου Καισαρείας για την τέχνη (2006), 8. Πατερική Θεολογία και χριστιανικός πολιτισμός (2008), 9. Η Ελληνική Ορθόδοξη Εκκλησία: από την άλωση της Κωνσταντινούπολης έως σήμερα (2012), 10. Σύγχρονη επιστημονική Τεχνολογία (2014), 11. Ο άγιος Δημήτριος Θεσσαλονίκης: Ο βίος του αγίου και η ιστορία του ναού (2019).

Ιωάννης Λαδάς

Ο Ιωάννης Λαδάς γεννήθηκε στην Αθήνα. Σπούδασε Θεολογία στο Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκειολογίας της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών και Φιλοσοφία στο Τμήμα Φιλοσοφίας της Σχολής Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Πατρών. Τυγχάνει κάτοχος μεταπτυχιακού διπλώματος Φιλοσοφίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών και μεταπτυχιακού διπλώματος Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Παρακολούθησε μεταπτυχιακά μαθήματα Θεολογίας στην Προτεσταντική Σχολή του Πανεπιστημίου του Καρόλου της Πράγας και Φιλοσοφίας στο Πανεπιστήμιο του Βοσπόρου της Κωνσταντινούπολης. Είναι κάτοχος διδακτορικού διπλώματος Φιλοσοφίας από τη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών (Τίτλος διατριβής: Τό πρόβλημα τής φιλοσοφικής θεμελίωσης τής βιοηθικής και οι βιοηθικές θεωρήσεις τού Η. Tristram Engelhardt, Jr.)

και διδακτορικού διπλώματος Θεολογίας από τη Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Τίτλος διατριβής: Αγία και Μεγάλη Σύνοδος της Ορθοδόξου Εκκλησίας 2016. Προετοιμασία – Διαδικασίες). Η ερευνητική του δραστηριότητα εστιάζει τόσο στο ευρύ πεδίο της Εφαρμοσμένης Ηθικής και κυρίως της Βιοηθικής, όσο και στο, επίσης, ευρύ πεδίο των Διορθοδόξων και Διαχριστιανικών Σχέσεων και της σύγχρονης συνοδικότητας. Έχει συμμετάσχει σε ερευνητικά ευρωπαϊκά προγράμματα και σε Παγκόσμια και Διεθνή Θεολογικά και φιλοσοφικά συνέδρια. Είναι μέλος, μεταξύ άλλων, του Εργαστηρίου Εφαρμοσμένης Φιλοσοφίας και της Ελληνικής Εταιρείας Ηθικής.

Ευθύμιος Κατσούλης

Είναι Διδάκτωρ Φιλοσοφίας, του Τμήματος Ισπανικής γλώσσας και φιλολογίας του ΕΚΠΑ, με τίτλο διατριβής: Πολιτική φιλοσοφία, φιλοσοφία του Ισπανικού πολιτισμού – ιστορία των ιδεών στον Ισπανοαμερικανικό χώρο. Έχει συμμετάσχει σε επιστημονικά συνέδρια και ημερίδες, ενώ έχει δώσει διαλέξεις στο ΕΚΠΑ, στο πλαίσιο του μεταπτυχιακού σεμιναρίου «Σύγχρονη Φιλοσοφία Β» υπό την επίβλεψη του επ. Καθηγητή Γεωργίου Πολίτη.

Δημήτριος Κοτσιφάκος

Ο Δρ. Κοτσιφάκος Δημήτριος (Post -Doc, PhD, MSc) γεννήθηκε στο Πασαλιμάνι του Πειραιά. Τελείωσε το 2ο Γενικό Λύκειο Πειραιά και φοίτησε στα Α – ΤΕΙ Αθήνας (Σχολή Τεχνολόγων Εφαρμογής – Τμήμα Ηλεκτρονικής). Παράλληλα με τις σπουδές στα Α-Τ.Ε.Ι. Αθήνας, ολοκλήρωσε τις σπουδές του στην Μουσική Πτυχία Ανώτερων Θεωρητικών (Αρμονία, Αντίστιξη (ΕΠΦΑΚ) και Πτυχίο Κιθάρας, συμμετέχοντας σε διεθνή σεμινάρια και συνέδρια γύρω από την εκτέλεση και την σύνθεση μουσικών έργων. Μετά τις σπουδές του και έως 2005 άσκησε πολύπλευρη επαγγελματική, κοινωνική και καλλιτεχνική δραστηριότητα. Το 2010 ολοκλήρωσε τον Μεταπτυχιακό του κύκλο στο Πανεπιστήμιο Πειραιά στο ΠΜΣ Πληροφορικής (βαθμός: Άριστα). Το 2011 έγινε δεκτός στο πρόγραμμα Παιδαγωγικής Κατάρτισης (ΕΠΠΑΙΚ) της ΑΣΠΑΙΤΕ Αθηνών, Γενικό Τμήμα Παιδαγωγικών Μαθημάτων, απ' όπου αποφοίτησε (επίσης με βαθμό ΑΡΙΣΤΑ) το καλοκαίρι του 2012.

Κωνσταντίνος Καραγκούνης

Γεννημένος στην Ανακασιά Βόλου την 8η Ιουλίου 1965. Έγκυκλιες σπουδές ολοκλήρωσε στο Εκκλησιαστικό Λύκειο Βόλου. Το 1983 εισήχθη στη Θεολογική Σχολή του Άριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, απέφοιτησε δέ το 1987.

Εκκλησιαστική Μουσική διδάχθηκε από τους καθηγητές - Πρωτοψάλτες Ιωάννη Σχώρη και Ερμανουήλ Χατζημάρο (στό Βόλο), Χρυσάνθο Θεοδοσόπουλο, Χαρίλαο Ταλιαδώρο και Περικλή Μαυρουδή (στη Θεσσαλονίκη), Σπυρίδωνα Περιστερή και Λάζαρο Κουζινόπουλο (στό Ωδείο Αθηνών). Διετέλεσε μέλος του Χορού Φαλτών «Οι Μαίστεροι της Φαλτικής Τέχνης» με Χοράρχη τόν Γρηγόριο Θ. Στάθη. Ελληνική Παραδοσιακή και Αραβοπερσική Μουσική και τό μουσικό όργανο Κανονάκι διδάχθηκε από τόν μικρασιάτη μουσικό Παναγιώτη Άχειλά (Βόλος), τόν Πέτρο Ταμπούρη και τήν Άνιές Άγκοπιάν. Το 1998 διορίστηκε ως Θεολόγος εκπαιδευτικός στήν Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, ενώ τήν περίοδο 1998-2006 υπηρέτησε ως άποσπασμένος Καθηγητής Εκκλησιαστικής Μουσικής στό Μουσικό Σχολείο Βόλου. Το 2000 αναγορεύθηκε Διδάκτωρ Βυζαντινής Μουσικολογίας τής Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών με επιβλέποντα τόν Γρηγόριο Θ. Στάθη. [Διατριβή: «Η Παράδοση και Ξέγνηση του Μέλους τών Χερουβικών τής Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Μελοποιίας»]. Διετέλεσε συνεργάτης (Π.Δ. 407) του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Α.Π.Θ. (2004-2006) και Υπεύθυνος Πολιτιστικών Θεμάτων τής Δ.Δ.Ε. Μαγνησίας (2006-2011). Τόν Ιούλιο του 2010 εξελέγη ομόφωνα Επίκουρος Καθηγητής «Βυζαντινής Εκκλησιαστικής Μουσικής» τής Ανωτάτης Εκκλησιαστικής Ακαδημίας Αθηνών, όπου διορίστηκε από 19ης Φεβρουαρίου 2013 και μονιμοποιήθηκε τήν 21η Φεβρουαρίου 2017. Τόν Οκτώβριο του 2018 εξελέγη ομόφωνα Αναπληρωτής Καθηγητής τής Α.Ε.Α.Α. για τό ίδιο γνωστικό αντικείμενο (Υπουργική Πράξη: Φ.200/3/34755/Ζ2/5-3-2019, δημοσιευθείσα στό Φ.Ε.Κ. 475/Γ /3-4-2019). Από τό Οκτώβριο του 2023 υφίσταται σέ φάση εξελιξέως για τήν Βαθμίδα του Καθηγητού. Έχει πλούσιο συγγραφικό και έκδοτικό έργο, ενώ έχει λάβει μέρος ως εισηγητής και ως μέλος Επιστημονικών και Οργανωτικών Έπιτροπών σέ πολλά και έγκυρα επιστημονικά συνέδρια στήν Ελλάδα και τό εξωτερικό. Τόν Αύγουστο του 2013 ίδρυσε τόν Τομέα Φαλτικής Τέχνης και Μουσικολογίας τής Ακαδημίας Θεολογικών Σπουδών Βόλου, του οποίου είναι Διευθυντής. Από τίς λοιπές του δραστηριότητες, άξιζει νά σημειωθεί ότι τό 1992 ίδρυσε τό Σύλλογο «Έρευνας, Διάσωσης, Ριζικής Αποκατάστασης τής Μουσικής τών Έλλήνων (Ε.Δ.Ρ.Α.Μ.Ε.) Παναγιώτης Άχειλάς». Από τό 1982 (σέ ηλικία 17 ετών) υπηρετεί ως Πρωτοψάλτης και Χοράρχης σέ διαφόρους Ναούς τών Ίερών Μητροπόλεων Δημητριάδος και Λαρίσης. Έχει έκλεγεί επί 4 θητείες Μέλος του Δ.Σ. του Συνδέσμου Ίεροψαλτών Βόλου, και τό 2010 εξελέγη Γενικός Γραμματεύς τής Όμοσπονδίας Συνδέσμων Ίεροψαλτών Ελλάδος. Τέλος, διετέλεσε Τακτικό και Αναπληρωματικό Μέλος του Δ.Σ. του Ίδρύματος Βυζαντινής Μουσικολογίας τής Ίεράς Συνόδου τής Εκκλησίας τής Ελλάδος.

Νικόλαος Ματθαίου

Διδάκτωρ τής Θεολογικής Σχολής του Α.Π.Θ., Τμήμα Χριστιανικού Πολιτισμού και Κοινωνικής Θεολογίας (2021) και Κάτοχος μεταπτυχιακού του ίδιου τμήματος στον Τομέα Αρχαιολογίας, Λατρείας και Τέχνης (1999). Επίσης, είναι κάτοχος μεταπτυχιακού διπλώματος Ιονίου Πανεπιστημίου, Σχολή Μουσικής και Οπτικοακουστικών Τεχνών, Τμήμα Μουσικών Σπουδών με Ειδικευση στην Μουσικολογία-Βυζαντινή μουσική (2019). Με σπουδές στην Ευρωπαϊκή και Βυζαντινή μουσική σε αναγνωρισμένα Ωδεία είναι κάτοχος των διπλωμάτων Συνθεσης, Διεύθυνσης Χορωδίας, Κλασικής Κιθάρας και Βυζαντινής μουσικής και εργάσθηκε σεωδεία και μουσικές σχολές του ΥΠ.Π.Ο.Α ως αναγνωρισμένος καθηγητής στα ανωτέρω αντικείμενα. Έχει γνώση πολύ καλή στα αγγλικά και έχει πιστοποίηση στις Τ.Π.Ε. Έχει τρεις προσωπικές δισκογραφικές δουλειές-CD, ως ερμηνευτής και οργανοπαίκτης παραδοσιακών οργάνων (Ούτι, Ταμπούρας, Πολιτική Λύρα). Από τό 1995 έως και σήμερα διακονεί ως ιεροψάλτης διάφορα αναλόγια εκκλησιών του Οικ. Πατριαρχείου και τής Ελλαδικής Εκκλησίας. Εργάζεται στή δευτεροβάθμια εκπαίδευση από τό 1998 ως τό 2002 ως Μουσικός-Μουσικολόγος σε Μουσικά Σχολεία και από τό 2002 έως σήμερα σε Γυνάσια, Λύκεια, Επαλ, ΣΔΕ ως Θεολόγος. Από τον Σεπτέμβριο του 2018 αναβαθμίστηκε στή θέση Προϊσταμένου- Συντονιστή (Σχολ.Συμβούλου) εκπαιδευτικού έργου Θεολόγων στο 1ο κ 2ο Π.Ε.Κ.Ε.Σ. Βορείου Αιγαίου με έδρα τήν Μυτιλήνη. Από τον Φεβρουάριο του 2023 αναβαθμίστηκε στή θέση Συμβούλου Θεολόγων Δυτ. Μακεδονίας με έδρα τήν Κοζάνη. Από τό 1999 έχει συμμετάσχει σε διάφορα σεμινάρια και συνέδρια θεολογικά, μουσικολογικά, παιδαγωγικά και λαογραφικά ως εισηγητής αλλά και ως επιμορφούμενος. Έχει δημοσιεύσει άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά και blogs. Έχει εκδώσει δύο βιβλία του ένα στή Βυζαντινή Μουσικολογία και ένα με τή συλλογή άρθρων και αφιερωμάτων του στον τύπο.

π. Αντώνιος Μπαφαλούκος

Ο Μέγας Πρωτοπρεσβύτερος του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας και πάσης Αφρικής και του Θρόνου του Αγίου Μάρκου π. Αντώνιος Μπαφαλούκος είναι μεταδιδασκαλικός ερευνητής του Ε.Κ.Π.Α. και Διδάκτωρ Ιεραποστολικής, γεννήθηκε στην Αθήνα το 1978, είναι πατέρας 2 παιδιών και εφημέριος στην Ι.Μ. Παναγίας Γοργοεπηκόου Μάνδρας Αττικής. Σπούδασε Θεολογία στο τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας τής Θεολογικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών λαμβάνοντας υποτροφία άριστείας από τό Ι.Κ.Υ. Στή συνέχεια, έλαβε μεταπτυχιακό δίπλωμα ειδικεύσεως στην Γεν. Εκκλησιαστική Ιστορία από τό Θεολογικό Τμήμα τής ίδιας Σχολής, καθώς και μεταπτυχιακό δίπλωμα ειδικεύσεως και διδακτορικό στην Ιεραποστολική από τό Τμήμα Ιεραποστολικής του Pontificia Università Urbaniana.

Πραγματοποίησε επιτόπια έρευνα στο αρχείο της Ι.Μ. Καμερούν, όπου και διετέλεσε μέλος της οργανωτικής επιτροπής για την υποδοχή και ποιμαντική επίσκεψη του Πατριάρχη Αλεξανδρείας κ.κ. Θεοδώρου Β΄. Επίσης, έλαβε ενεργό ρόλο στην ιεραποστολική περιοδεία στο Βόρειο Καμερούν και το Τσάντ. Ο Πρωτοπρεσβύτερος π. Αντώνιος Μπαφαλούκος έχει υπάρξει προσκεκλημένος ομιλητής και εισηγητής σε πλήθος συνεδρία με εισηγήσεις ιεραποστολικού και γενικού ενδιαφέροντος, καθώς και στο σεμινάριο Ιεραποστολικής της Αποστολικής Διακονίας της Εκκλησίας της Ελλάδος. Είναι Διευθυντής του Εκκλησιαστικού και Θεολογικού Σεμιναρίου της Ιεράς Επισκοπής Τολιάρας και Νοτίου Μαδαγασκάρης "Άγιος Μάρκος", συντονιστής του Ακαδημαϊκού Συμβουλίου του εν λόγω σεμιναρίου αλλά και της Σχολής Πληροφορικής, καθώς και Διευθυντής του Γραφείου Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων της Ι.Μ. Νέας Ζηλανδίας και ειδικός σύμβουλος της Ι.Μ. Καμερούν.

Γεώργιος Τσικαλάκης

Είναι απόφοιτος της Ανώτερης Εκκλησιαστικής Σχολής Κρήτης, του τμήματος Θεολογίας του Α.Π.Θ. με μεταπτυχιακές σπουδές στην Διεθνή Πολιτική στο U.L.B. (Βρυξέλλες-Βέλγιο), στην Ιστορία στο τμήμα Θεολογίας του Α.Π.Θ. και διδακτορικό από το ίδιο τμήμα. Έχει εργαστεί ως Θεολόγος σε δημόσια σχολεία της Ελλάδας και του Βελγίου, συνεργάτης στη Σχολή Αστυφυλάκων (τμήμα Σητείας) και το τμήμα Διατροφής-Διαιτολογίας του ΤΕΙ Κρήτης. Σήμερα υπηρετεί ως Ε.Δ.Π. στο Τμήμα Επιστημών Διατροφής - Διαιτολογίας στο Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο και είναι Μέλος της Επιτροπής Ισότητας φύλων του ΕΛΜΕΠΑ.

Αθανάσιος Κολιοφούτης

Ο Κολιοφούτης Αθανάσιος του Βασιλείου και της Μαρίας γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη το 1972. Αφού περάτωσε τις λυκειακές του σπουδές το έτος 1990, εισήχθη με Πανελλαδικές εξετάσεις ως υπότροφος του Ι.Κ.Υ. στο τμήμα Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Το 1995 έλαβε το πτυχίο του και το 2002 το μεταπτυχιακό του δίπλωμα με ειδίκευση «Ποιμαντική». Τον Ιούλιο του 2012 αναγορεύτηκε σε διδάκτορα του Τμήματος Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής του Α.Π.Θ. Το θέμα της διδακτορικής διατριβής που εκπόνησε ήταν: «Η Ποιμαντική Προσέγγιση των Αναγκών και των Προβλημάτων του Πληρώματος της Εκκλησίας στα Κείμενα των δύο Αναστασιών Α΄ και Β΄ Αντιοχείας». Τον Δεκέμβριο του 2022 ολοκλήρωσε τη μεταδιδακτορική του έρευνα στο ίδιο τμήμα με τίτλο: «Η Ποιμαντική στην Ελλάδα κατά τον 20ο αιώνα. Μελέτη και κριτική προσέγγιση με βάση την Ορθόδοξη Θεολογία».

Από το 2003 έως σήμερα υπηρετεί ως Θεολόγος καθηγητής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, μετά από επιτυχή συμμετοχή του στο διαγωνισμό του ΑΣΕΠ το 2002. Από το 2014 έως το 2016 διετέλεσε υποδιευθυντής του Δ.Ι.Ε.Κ. Κατερίνης, από το 2016 έως το 2018 υποδιευθυντής στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας Γιαννιτσών και από το 2018 έως το 2020 υποδιευθυντής στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας Κατερίνης. Τον Απρίλιο του 2015 εξελέγη σε θέση ΠΔ 407/1980 Μερικής Απασχόλησης στη βαθμίδα του Αναπληρωτή Καθηγητή με γνωστικό αντικείμενο «Ηθικός» στον Τομέα Ηθικής και Κοινωνιολογίας του Τμήματος Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής του Α.Π.Θ. Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2015-16 διετέλεσε άμισθος επιστημονικός συνεργάτης της Ανώτατης Εκκλησιαστικής Ακαδημίας Θεσσαλονίκης στο γνωστικό αντικείμενο της Ποιμαντικής διδάσκοντας μαθήματα Εφαρμοσμένης Ποιμαντικής και Ποιμαντικής Θεολογίας στους φοιτητές του προγράμματος Ιερατικών Σπουδών. Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2017-18 δίδαξε το μάθημα «διαπλέοντας θεολογικά τον ωκεανό του διαδικτύου» στο πρόγραμμα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης «ανθρωπιστικές σπουδές και βιώσιμη εκπαίδευση» του Εργαστηρίου Τοπικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης του τμήματος Οικονομικής Επιστήμης του Πανεπιστημίου Πειραιώς. Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2019-20 δίδαξε ως Συνεργαζόμενο Εκπαιδευτικό Προσωπικό το μάθημα: «ΔΤΗΘΕ 760 Κανικό Δίκαιο – Ποιμαντική Θεολογία και Πρακτική» στο εξ αποστάσεως Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Νεάπολης Πάρου. Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2020-2021 συμμετείχε σε τριμελείς επιτροπές αξιολόγησης Μεταπτυχιακών Διπλωματικών Διατριβών του ίδιου Πανεπιστημίου. Κατά το χειμερινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2021-2022 δίδαξε το υποχρεωτικό μάθημα «Αρχές και Μέθοδοι του Ποιμαντικού έργου (ΠΜ16)» σε μεταπτυχιακούς φοιτητές του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Χριστιανικού Πολιτισμού Α.Π.Θ. και στο εαρινό εξάμηνο του ίδιου έτους το προπτυχιακό κατ' επιλογήν υποχρεωτικό μάθημα «Ποιμαντικό και Κοινωνικό Έργο της Εκκλησίας-Εφαρμογές (ΥΕ24)» στους φοιτητές του ίδιου Τμήματος. Το τρέχον σχολικό έτος υπηρετεί ως Θεολόγος καθηγητής στο 2ο Πρότυπο ΓΕΛ «Λευκός Πύργος» στη Θεσσαλονίκη. Έχει συμμετάσχει ως εισηγητής σε διάφορα συνέδρια θεολογικού και ευρύτερου επιστημονικού ενδιαφέροντος, έχει δημοσιεύσει μελέτες και άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά και τοπικές εφημερίδες και τελεί κριτής σε έγκριτα θεολογικά και παιδαγωγικά περιοδικά. Τα επιστημονικά του ενδιαφέροντα εστιάζονται στη διερεύνηση ζητημάτων εφαρμοσμένης ποιμαντικής Θεολογίας. Ειδικότερα έχει ασχοληθεί επιστημονικά με θέματα ηθικής και ποιμαντικής του διαδικτύου, συνεργαζόμενος με την Ελληνική Εταιρεία Μελέτης της Διαταραχής του Εθισμού στο Διαδίκτυο σε θέματα πρόληψης και αντιμετώπισης διαδικτυακών συμπεριφορών υψηλού κινδύνου.

Έχει επίσης συνδράμει, με την συμμετοχή του σε συναφή επιστημονικά συνέδρια, τον παιδαγωγικό προβληματισμό που αναπτύσσεται εντός της εκπαιδευτικής κοινότητας για θέματα σχολικού εκφοβισμού, αναδεικνύοντας τη συμβολή της ποιμαντικής Εκκλησίας στην αντιμετώπιση του προβλήματος. Ταυτόχρονα τελεί συνεργάτης του Ιδρύματος Ποιμαντικής Επιμορφώσεως της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών, στη σύνταξη και διδασκαλία των επιμορφωτικών προγραμμάτων του οποίου συμμετέχει ενεργά. Μιλάει άπταιστα Αγγλικά και καλά Γερμανικά.

Χαράλαμπος Μηνάογλου

Ο Χαράλαμπος Μηνάογλου είναι διδάκτωρ νεώτερης ιστορίας του τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Ε.Κ.Π.Α. και Σύμβουλος Εκπαίδευσης στην 1η Θέση Φιλολόγων της Α΄ Αθήνας. Έχει διατελέσει διευθυντής του Πρότυπου Λυκείου της Ιωνιδείου Σχολής Πειραιά και του Πρότυπου Λυκείου της Βαρβακείου Σχολής. Κατά τα χρόνια των σπουδών του διετέλεσε υπότροφος του Ιδρύματος Ωνάση και του Ι.Κ.Υ. Έχει, επίσης, εργαστεί στο Ινστιτούτο Νεοελληνικών Ερευνών του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών και στο Κέντρο Ερευνών Ιστορίας Νεωτέρου Ελληνισμού της Ακαδημίας Αθηνών. Έχει δημοσιεύσει επτά βιβλία και δεκάδες επιστημονικά άρθρα. Τα επιστημονικά του ενδιαφέροντα εστιάζονται κυρίως στην περίοδο της Τουρκοκρατίας και ειδικότερα στον πνευματικό βίο των Ελλήνων, τους Έλληνες περιηγητές, την ελληνική ιστοριογραφία, τους Φαναριώτες και την εκκλησιαστική ιστορία.

Θεοφάνης Μαλκίδης

Ο Θεοφάνης Μαλκίδης γεννήθηκε στην Αλεξανδρούπολη σπούδασε Κοινωνικές Επιστήμες και είναι διδάκτορας του Παντείου Πανεπιστημίου Αθηνών. Ασχολείται με τη σύγχρονη κοινωνία στη χερσόνησο του Αίμου, στον Εύξεινο Πόντο και την ανατολική Μεσόγειο και τα κείμενα που έχουν δημοσιευθεί σε μελέτες, επιστημονικά περιοδικά, συλλογικούς τόμους και πρακτικά συνεδρίων στην Ελλάδα και το εξωτερικό και έχουν μεταφραστεί στην αγγλική, γαλλική, ιταλική, ισπανική, αρμενική, ρωσική, ρουμανική, αλβανική και τουρκική γλώσσα. Για τη δραστηριότητά του έχει τιμηθεί τόσο στο εσωτερικό όσο και το εξωτερικό και επιπλέον έχει τιμηθεί από την Προεδρία της Ελληνικής Δημοκρατίας και το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας για την μακροχρόνια και ανιδιοτελή του συμπαράσταση στον πάσχοντα συνάνθρωπο.

Περίληψεις εισηγήσεων

Κωνσταντίνος Κωτσιόπουλος

Διαπολιτισμικότητα και σύγχρονες προκλήσεις

Η διαπολιτισμικότητα στέκεται διαλογικά και με σεβασμό τόσο προς την ταυτότητα όσο και προς την ετερότητα. Ως εκ τούτου αντιτίθεται τόσο προς τον φανατισμό των ακραίων ζηλωτών που θεωρούν την παράδοση αρνητική για τον κόσμο και την κοινωνία, σε πλαίσιο περικλειστης εσωστρέφειας και Σέκτας, όσο και προς τον φανατισμό των μεταμοντέρνων αποδομητών που στο όνομα του σεβασμού της ετερότητας οδηγούνται σε ομογενοποιητικά και συγκρητιστικά πλαίσια. Οι σύγχρονες προκλήσεις της εικονικής πραγματικότητας, της εκκοσμίκευσης, της woke κουλτούρας, του μεταμοντερνισμού και της τεχνητής νοημοσύνης καταργούν τη Φύση και το πρόσωπο, ενώ στο όνομα του Μεταανθρωπισμού ξεθεμελιώνουν κάθε έννοια Χριστιανικής Ανθρωπολογίας.

Σωτήρης Λίβας

Η Θρησκεία ως Ηθική Θεραπεία και ως μέσο άσκησης πολιτικής – κάποιες σκέψεις για τη Θρησκεία στην Εκπαίδευση

Η παρουσίασή μου θα επικεντρωθεί στο στοιχείο της οικουμενικότητας και στη θέση της στις μεγάλες θρησκείες (αλλά και στα μεγάλα ιδεολογικά συστήματα της ανθρωπότητας). Αντλώντας από θρησκευτικά κείμενα και μέσα από μια (αναγκαστικά συνομοτατή) ιστορική ανασκόπηση, θα προσπαθήσω να ριζω φως στους λόγους, αλλά και τον τρόπο, μετάβασης από έναν θρησκευτικό λόγο που εστιάζει στην οικουμενικότητα ως μέσο θεραπείας σε έναν λόγο που χρησιμοποιεί τη θρησκεία τόσο ως μέσο άσκησης πολιτικής, όσο και ως μέσο περιθωριοποίησης (και εξόντωσης). Θα αντιπαραβληθούν τα δυο είδη λόγου, αλλά και η θέση τους στο εκπαιδευτικό σύστημα.

Στυλιανός Χαραλαμπίδης

Η συνάντηση λαών και πολιτισμών κατά την Αγία και Μεγάλη Σύνοδο της Ορθόδοξης Εκκλησίας

Η Αγία και Μεγάλη Σύνοδος υπήρξε όχι μόνο ένα ιστορικό γεγονός για τη νεότερη ορθόδοξη αυτοσυνειδησία, αλλά και μια αφορμή για το άνοιγμα της Ορθόδοξης Εκκλησίας προς την κοινωνία και τους προβληματισμούς της. Ταυτόχρονα, στάθηκε θετικά και γόνιμα απέναντι στον διαπολιτισμικό διάλογο και μάλιστα στην πιο ευαίσθητη πτυχή του, δηλ. τον διαθρησκευτικό διάλογο, ο οποίος αφενός αποτελεί τη μόνη ηχηρή απάντηση απέναντι στον θρησκευτικό φανατισμό και αφετέρου συμβάλλει καθοριστικά στην ειρηνική και δημιουργική συνύπαρξη λαών και πολιτισμών.

Η επικαιρότητα των σχετικών επισημάνσεων της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου αναδεικνύεται κατά τρόπο τραγικό με αφορμή την αιματηρή σύγκρουση στη Μέση Ανατολή, η οποία υπάρχει κίνδυνος να γενικευθεί και να δικαιώσει όσους στο πρόσφατο παρελθόν μίλησαν για την επερχόμενη "σύγκρουση των πολιτισμών" με θρησκευτικό πρόσημο.

Νικόλαος Δεναζάς

Η Θεολογία ως κοινωνική επιστήμη, η σχέση της με την εκπαίδευση και ο διάλογος με την Κοινωνιολογία

Για την επιστήμη της Κοινωνιολογίας, οι θρησκείες ως οργανωμένα συστήματα δοξασιών και λατρευτικών πράξεων, συμβάλλουν στην κοινωνική ένταξη και την κοινωνική συνοχή. Το πνεύμα της επιθετικής αναστοχαστικότητας της μετανεωτερικότητας, αντιλαμβάνεται τις θρησκείες ως κοινωνική κατασκευή. Στις αρχές του 21ου αιώνα, είναι πλέον φανερό και με βάση κατά το δυνατόν αξιόπιστα εμπειρικά δεδομένα, πως παρά τις όποιες επιδράσεις της παγκοσμιοποίησης και της Δ' βιοτεχνολογικής επανάστασης, ο Θεός «δεν πέθανε» και οι θρησκείες δεν εξαφανίστηκαν. Στο πλαίσιο της κοινωνιολογικής διερεύνησης της εκπαίδευσης, αναδεικνύεται η σημαντικότητα της θρησκευτικής εκπαίδευσης και αγωγής, ως σημαντικού κοινωνικοποιητικού παράγοντα. Η θρησκευτική εκπαίδευση και αγωγή λοιπόν, είναι ένα πολύ ευαίσθητο και ταυτόχρονα πολυδιάστατο ζήτημα, το οποίο δεν μπορεί να προσεγγίζεται με επιτολαιότητα. Στο δε απαιτητικό σύγχρονο πλαίσιο της διεπιστημονικότητας, δύναται να αναπτυχθεί ένας γόνιμος, έντιμος και δημιουργικός διάλογος ανάμεσα στην Κοινωνιολογία και τη Θεολογία. Η εποχή μας απαιτεί ανοιχτούς ορίζοντες και κατά συνέπεια ανοιχτό, πλατύ δημοκρατικό πλαίσιο διαλόγου, συνεννόησης και σεβασμού, στοιχεία που προάγουν τη διεπιστημονικότητα και ενισχύουν τη θέση τόσο της Κοινωνιολογίας όσο και της Θεολογίας. Ο ρόλος της Θεολογίας, ως κοινωνικής επιστήμης, δύναται να συμβάλει αποφασιστικά στην διερεύνηση και ουσιαστική κατανοήση των κοινωνικών φαινομένων, των κοινωνικών διαντιδράσεων και αλληλεπιδράσεων με αναφορά στις θρησκευτικές κοινότητες.

Απόστολος Μιχαηλίδης

Το μάθημα των θρησκευτικών ως αναγκαιότητα και ως μέσον γνωριμίας με πολιτισμούς και θρησκείες. Για λόγους ιστορικούς, παιδαγωγικούς, ηθικοπλαστικούς, πολιτισμικούς και νοηματοδότησης του βίου, το μάθημα των θρησκευτικών αποτελεί εκπαιδευτική αναγκαιότητα. Πέραν τούτων δύναται να εξυπηρετεί ως μέσον γνωριμίας με πολιτισμούς και θρησκείες συμβάλλοντας - υπό το πρίσμα της Αλήθειας της Εκκλησίας - στην αποδοχή της ετερότητας, της αρμονικής συνύπαρξης και στην

καταπολέμηση της μισαλλοδοξίας, του φανατισμού και του ρατσισμού. Για την ευόδωση αυτής της προσπάθειας απαιτείται έγκυρη πληροφόρηση από έγκριτους ερευνητικούς φορείς αλλά και η προσωπική συμβολή του κάθε εκπαιδευτικού.

Ελεονώρα Παπαλεοντίου

Ο Ρόλος των εκπαιδευτικών στην ανάπτυξη της πνευματικότητας παιδιών και εφήβων κατά Maslow

Even naturally good people', according Maslow need a good society in which to develop, that is, a society which promotes the full development of human potential to the fullest extent of the development of human nature'. Furthermore, Maslow stresses the need to have a value system to guide the education of youth. The choices that a young person should make, in general, should focus on the concept of spirituality, and on answering existential questions such as: It does not mean that they should be given uncontrolled freedom. At the same time, some limits need to be set, and children need to learn to withstand frustration, to try to strengthen their character, and to realize that sometimes reality contradicts our desires. It is clear, therefore, that overprotective treatment is likely to create children/young people with a lack of confidence in themselves and make them feel worthless. Furthermore, over-gratification of needs found in the lower rungs of the Pyramid of Needs', a phenomenon common in today's affluent society, can lead the individual to boredom, selfishness, feelings of 'superiority', remaining at a lower level of maturity, and destruction of friendship. Furthermore, excessive indulgence and tolerance will not help, since the child needs stability, teaching respect..., discipline, boundaries. What is most important for teachers is their duty to promote self-actualization and provide the raw materials for meeting their basic needs.

Μαρίνα Παππά

Η «θυσία των παιδιών»: θρησκεία, λογοτεχνία, ζωγραφική, γλυπτική

Η «θυσία των παιδιών» παρουσιάζεται διαχρονικά μέσα από θρησκευτικές και καλλιτεχνικές προσεγγίσεις, στην αρχαιότητα, στο Μεσαίωνα έως τις μέρες μας, εμπνέοντας ακόμη και σύγχρονους συγγραφείς και εικαστικούς καλλιτέχνες. Διερευνούμε την έννοια της θυσίας, την παρουσίαση της μέσα από την θυσία του Ισαάκ, την αρχαία τραγωδία, το έργο του Βιτσέντζου Κορνάρου, αλλά και την προσέγγιση μέσα από την αποτύπωση στα έργα των Caravaggio, Francisco de Goya αλλά και Marc Chagall. Πρόκειται για διαχρονικό ζήτημα το οποίο καταγράφεται σε όλες τις ιστορικές περιόδους και ρεύματα της τέχνης.

Παρουσιάζονται μέσα από τα κείμενα, τα δεινά των παιδιών σε δεύτερο πλάνο, αλλά διαπιστώνουμε ότι τα παιδιά ακόμα και όταν ενηλικιωθούν θυμούνται τα σωματικά ή ψυχολογικά μαρτύρια που επιβάλλονται από γονείς ή ενήλικες. Στη μυθολογία είναι ζήτημα διαδοχής μεταξύ των γενεών, αλλά στη σύγχρονη λογοτεχνία οι θυσίες των παιδιών δείχνουν την προβληματική συμπεριφορά των γονιών τους που μεταφέρουν τα δικά τους προβλήματα και τα δεινά της ζωής τους στα παιδιά τους. Η προσέγγιση έργων αναδεικνύει την άμεση σύνδεση θρησκείας, τέχνης, πολιτισμού και τις προσεγγίσεις σε ζητήματα που ταλανίζουν την ανθρωπότητα διαχρονικά.

Σπυρίδων Στεργίου

Ορθόδοξη αγιογράφηση και τεχνητή νοημοσύνη

Η παρούσα εργασία πραγματεύεται την σύνδεση του εικαστικού έργου με τις νέες τεχνολογικές τάσεις που παρουσιάζονται τα τελευταία χρόνια. Θα συζητηθεί εν συντομία κατά πόσο η Τεχνητή Νοημοσύνη μπορεί να παράγει ένα είδος τέχνης και συγκεκριμένα την Ορθόδοξη εικονογράφηση, καθότι η τεχνική της είναι ένα είδος μανιέρας και κατά πόσο μπορεί να αποτελέσει απειλή για αυτό το είδος της τέχνης. Είναι πρακτικά δυνατόν η ΤΝ να φθάσει στο σημείο να μιμείται πιστά τον εγκέφαλό μας; Μπορεί να υπάρξει παράλληλα με τη δική μας νοημοσύνη; Σκοπός της εργασίας είναι να καταδείξει τη σπουδαιότητα της συνειδητοποίησης ότι η πνευματικότητα που υπάρχει μέσα σε μια Ορθόδοξη αγιογραφία, δεν έχει καμία σχέση με τη διανοητική προσέγγιση της πληροφορίας που θα δοθεί στη ΤΝ, ή με το τι πιστεύει κανείς, αλλά έχει μεγάλη σχέση με την κατάσταση της συνειδητότητας του ατόμου που την φιλοτεχνεί. Σε αυτή τη μελέτη γίνεται μια προσπάθεια να έρθει πιο κοντά στη φαντασία μας, ένα πιθανό μέλλον όπου η σχέση αγιογράφου-μηχανής δεν θα είναι ανταγωνιστική ή απειλητική, αλλά συνεργατική. Είναι άραγε αυτό εφικτό;

Ιωάννα Κομνηνού

Οι πνευματικότερες της Νέας Εποχής και η σχολική Θρησκευτική Αγωγή στον 21ο αιώνα

Η πνευματικότητα της Νέας Εποχής συνδέεται με την ιδιωτικοποίηση της θρησκείας και ανάγει την αρχή της στην κίνηση του ρομαντισμού. Πρόκειται για έναν κατασκευασμένο όρο που έχει ενσωματωθεί στη Δυτική κουλτούρα ως ένα σύνολο από διαφορετικών θρησκευτικών στοιχείων (δογμάτων και πρακτικών) που συνδέονται κάτω από κοινές έννοιες με κάποια, έστω επιφανειακή, ομοιότητα. Η πίστη σε μια υπερβατική πραγματικότητα ή σε ένα απρόσωπο ον κάπου στο επέκεινα είναι ιδιαίτερα διαδεδομένη ανάμεσα στους νέους ανθρώπους, χωρίς να είναι πάντοτε φανερό κάτι τέτοιο.

Μάλιστα είναι χαρακτηριστικό ότι οι επιστήμες που αφορούν στην εξέλιξη του ανθρώπου δεν έχουν δώσει τη δέουσα προσοχή στην ανάπτυξη της θρησκευτικότητας κατά την εφηβεία, παρόλο που έρευνες δείχνουν ότι υπάρχει έντονο ενδιαφέρον για θρησκευτικές και πνευματικές εμπειρίες. Η αναζήτηση τέτοιων εμπειριών, στις μέρες μας, συνδέεται με την απόρριψη των παραδεδομένων θρησκειών, την εξελισσόμενη εκκοσμίκευση και την αυξημένη στροφή στο ατομικό έναντι του συλλογικού. Ένα από τα θέματα που απασχολούν την εκπαιδευτική κοινότητα σχετικά με τη θρησκευτική εκπαίδευση είναι η σχέση της εκπαιδευτικής πολιτικής με τις θρησκείες που ενυπάρχουν σε μια συγκεκριμένη κοινωνία. Στο πλαίσιο αυτό εξετάζεται πώς οι εξελίξεις στο θρησκευτικό τοπίο στην Ευρώπη και, πιο συγκεκριμένα, η εξάπλωση των πνευματικών εμπειριών σχετίζεται με τις αλλαγές που διαπιστώνονται στα μοντέλα διδασκαλίας του μαθήματος των θρησκευτικών που εφαρμόζονται στον αγγλοσαξωνικό χώρο και επηρεάζουν τις εξελίξεις στη χώρα μας.

Αθανασίου Δημήτριος

«Η ιεραποστολική (da'wah) και εκπαιδευτική (talim) δράση των δημοφιλών (Influential) Μουσουλμάνων λογίων στη νέα ψηφιακή πραγματικότητα των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης (social media)»

Στη σχετική εισήγηση θα επιχειρηθεί να εξεταστεί η επίδραση που ασκούν στον κόσμο των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης οι δημοφιλείς Μουσουλμάνοι λόγιοι, αρχής γενομένης από τη δημοφιλή προσωπικότητα του Ahmed Husein Deedat (1918-2005), ο οποίος συμμετείχε σε πολυάριθμες θεολογικές αναμετρήσεις και τηλεμαχίες (debate) με Χριστιανούς ιεροκήρυκες, ιεραπόστολους και θεολόγους επί φλεγόντων θεολογικών ζητημάτων. Αρκετά δημοφιλής είναι και ο πνευματικός του μαθητής, Zakir Naik (1965-). Ινδός τηλειεροκήρυκας και ιεραπόστολος, ο οποίος, εκτός από τηλεμαχίες (debate) με αγνωστικιστές και Χριστιανούς, δραματίζει πρωταγωνιστικό ρόλο στο κήρυγμα διάδοσης του ισλαμικού μηνύματος. Στο ίδιο μήκος κύματος κινείται, εν πολλοίς, και ο ακτιβισμός του Αμερικανού, Yusuf Estes (1944-), ο οποίος, αφού ασπασθηκε το Ισλάμ το 1991, διετέλεσε κύριος ομιλητής και παρουσιαστής σε διάφορα τηλεοπτικά Μέσα, καθώς και ιδρυτής του Guide US TV ως Μέσο ενημέρωσης και μουσουλμανικού κόσμου. Εξίσου εμβληματική προσωπικότητα θεωρείται και ο Bilal Philips (1947-), Καναδο-τζαμαϊκανός που προσχώρησε στο Ισλάμ το 1972. Εκτός από την επιρροή που ασκεί στον κόσμο των social media, ίδρυσε, θεμελίωσε και ανα ανέωσε το Islamic Online University ως προπύργιο της θρησκευτικής εκπαίδευσης των Μουσουλμάνων ανά την Οικουμένη. Ανάλογη επίδραση παρουσιάζει και ο Shabir Ally (1953-).

Πρόεδρος του Ισλαμικού Κέντρου Ενημέρωσης και Ιεραποστολής, στο Τορόντο, με δυναμική συμμετοχή στις ισλαμοχριστιανικές αναμετρήσεις (debate). Ο ίδιος πρωτοβίη το κάλεσμα στο Ισλάμ, διαθέτοντας πλήθος ψηφιακών Μέσων, όπως web-site, κανάλι στο YouTube (to Let the Quran Speak), κλπ. Στους επιδραστικότερους Μουσουλμάνους λογίους ανήκει και ο Αμερικανός πακιστανικής καταγωγής, Nouman Ali Khan, ο οποίος ίδρυσε το Ινστιτούτο Bayyinah, για αραβικές και κορανικές σπουδές, με στόχο τη διάδοση του Ισλάμ σε παγκόσμιο επίπεδο. Στη χορεία των δημοφιλών Μουσουλμάνων λογίων ανήκει και ο Μουφτής της μουσουλμανικής κοινότητας της Ζιμπάμπουε, Ismail Ibn Musa Menk (1975-), ο οποίος διαθέτει δικό του κανάλι στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (YouTube, website κλπ.), όπου, εκτός από την προώθηση των ισλαμικών ιδεών, επιχειρεί να απνεχοποιήσει το Ισλάμ από τις κατηγορίες περί βίας και εξτρεμισμού. Ανάλογως κινείται και ο Omar Suleiman (1986-), παλαιστινιακής καταγωγής και Αμερικανός υπήκοος, ιδρυτής αρκετών ισλαμικών σωματείων και οργανισμών, που προωθεί τις ισλαμικές ιδέες, και αποτελεί τον κατεξοχήν ακτιβιστή των δικαιωμάτων των Μουσουλμάνων πολιτών στις Δυτικές χώρες. Στη σχετική εισήγηση, εκτός από την ανάλυση μουσουλμανικών βιογραφικών στοιχείων των ανωτέρω Μουσουλμάνων λογίων, θα καταγραφεί η δράση τους και ο κατεχοχόν ρόλος τους ως θιασωτών της ισλαμικής ιεραποστολής και εκπαίδευσης στο οικοσύστημα του διαδικτύου. Πρόκειται για προσωπικότητες με περίοπτη θέση, που εμπλέκονται στα κοινωνικά δρώμενα και συνδέονται με τους ακόλουθούς τους μέσα από την καθημερινή έκθεσή τους και την ταύτιση απόψεων. Στο πλαίσιο αυτό, θα αναλυθεί η συστηματική διάδοση των ισλαμικών ιδεών και μηνυμάτων με τη χρήση τεχνολογικών μεθόδων από τους ανωτέρω Μουσουλμάνους λογίους, που έχουν ως απώτερο σκοπό τον επηρεασμό και την ενημέρωση των μουσουλμανικών και μη μουσουλμανικών πληθυσμών.

Γεώργιος Φουντουλάκης

Η επιρροή της Θρησκείας στην σύγχρονη κοινωνία

Η σχέση μεταξύ της θρησκείας και της σύγχρονης κοινωνίας αποκαλύπτει τον πολύπλευρο αντικτύπο της στην πολιτιστική ταυτότητα, την ψυχική ευημερία και τις περιβαλλοντικές προοπτικές. Ενώ η θρησκεία χρησιμεύει ως "αποθήκη κληρονομιάς" και καλλιεργεί την αίσθηση του "ανήκειν", η ενσωμάτωσή της με την ψυχολογία απαιτεί την πλοήγηση πιθανών συγκρούσεων και την προώθηση μιας πολιτισμικά ευαίσθητης μέριμνας. Η διασταύρωση θρησκείας και περιβάλλοντος υπογραμμίζει τη διττή φύση των επιπτώσεων της πρώτης, με τις θρησκευτικές αρχές να υποστηρίζουν την ιδιότητα, τη συμπόνια, ενώ ορισμένα έθιμα μπορούν να συμβάλουν στην υποβάθμιση του περιβάλλοντος. Η κατανόηση αυτών των συνδέσεων είναι ζωτικής σημασίας για την προώθηση κοινωνιών χωρίς αποκλεισμούς, που υποστηρίζουν την ισοτιμία, τη συμπόνια, την δικαιοσύνη και την περιβαλλοντική βιωσιμότητα σε μια ποικιλομορφή παγκόσμια κοινότητα.

Κερασεένια Παπαλεξίου

Τεχνική και Θρησκεία στον αρχαίο κόσμο

Ο άνθρωπος επενδύει με την πνευματικότητα του το πολιτιστικό προϊόν της εποχής του και η θρησκεία είναι δηλωτική της πνευματικότητάς του αλλά και του τρόπου ζωής του. Το γενικό πλαίσιο αναφοράς της εισήγησης είναι η θρησκευτική παράδοση του αρχαίου ελληνικού κόσμου και η σχέση της με μια πρώιμη αντίληψη της τεχνικής. Πιο συγκεκριμένος στόχος είναι η ανάδειξη της τεχνικής ως δώρο των θεών σε όλους τους ανθρώπους, μια αντίληψη η οποία χαρακτηρίστηκε από επινοητικότητα και σεβασμό στην έννοια του μέτρου. Για να κατανοηθεί η σχέση αυτή, θα αναλύσουμε τις εξής μορφές της τεχνικής σε σχέση προς τη θρησκεία της εποχής: α. την τέχνη (από τον Πρωμήθεα), β. την έννοια του από μηχανής θεού, γ. τον ομηρικό ανθρωπομορφισμό, δ. την ιδιότητα του Ερμή, ως αγγελιαφόρου των θεών. Το τελικό συμπέρασμα εστιάζει στη διαχρονική αλληλεπίδραση θρησκείας και πολιτισμού, μια αλληλεπίδραση που διαμεσοληβήθηκε (και) από την τεχνική στον αρχαίο κόσμο, η οποία είχε όχι μόνο υλικό αλλά και πνευματικό πρόσημο αναφοράς.

Αχιλλέας Παπατόλιος

Διαφορές Διαπολιτισμικότητας και πολυπολιτισμικότητας

Η παρούσα εισήγηση εντάσσει το ζήτημα της ανάδειξης της διαφοράς των εννοιών των όρων της «πολυπολιτισμικότητας» και της «διαπολιτισμικότητας» ώστε να αποσαφηνιστεί πληρέστερα η διαφορά και όχι η ταύτιση των παραπάνω εννοιών. Θα τονιστεί ότι η πολυπολιτισμικότητα αναδεικνύει μια κοινωνική δομή οργάνωσης, την οποία αποτελούν φορείς διαφόρων πολιτισμών, χωρίς αυτοί να συνεργάζονται και να επικοινωνούν μεταξύ τους, ενώ η διαπολιτισμικότητα είναι μια διαδικασία που αναφέρεται ουσιαστικά στη δυναμική της συμβίωσης μελών από διαφορετικούς ζωτικούς χώρους, στις σχέσεις και τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ τους. Η πολυπολιτισμικότητα αποτελεί δεδομένο, παραπέμπει σε μια συγκεκριμένη κοινωνική πραγματικότητα, και το πώς αυτή εξελίσσεται σήμερα, ενώ η διαπολιτισμικότητα ζητούμενο και προοπτική αλληλοκατανόησης και αλληλοσποδοχής, μια διαδικασία αμοιβαίας αναγνώρισης ανάμεσα σε άτομα διαφορετικών πολιτισμικών ομάδων. Εν κατακλείδι, ο όρος διαπολιτισμικότητα αναφέρεται στην ισότιμη συνάντηση, αλληλεπίδραση και επικοινωνία μεταξύ φορέων διαφορετικών πολιτισμών, εν αντιθέσει με την πολυπολιτισμικότητα που σηματοδοτεί την ανοχή των πολιτισμών και την απλή ύπαρξη αυτών, ώστε οι άνθρωποι που ανήκουν σε αυτούς να έχουν την τάση να κλείνονται στους εαυτούς τους, να απομονώνονται και να γκετοποιούνται.

Αναστάσιος Μαράς

Η διαχρονική σημασία των Πατέρων και η σύγχρονη εκπαίδευση

Η χριστιανική θεολογία και ιδιαίτερα η ορθόδοξη είναι επηρεασμένη από τους Πατέρες και τα έργα τους. Στα κείμενά τους αναπτύσσεται ένας διαφορετικός θεολογικός λόγος, ακριβώς επειδή βασίζεται όχι μόνον στην έμμεση αλλά και στην άμεση γνώση του Θεού. Πρόκειται για πνευματικές εμπειρίες, οι οποίες δίνουν στον πατερικό λόγο μια διαρκή φρεσκάδα και ταυτόχρονα βοηθούν στην αντιμετώπιση προβλημάτων και παθών που ταλαιπωρούν την ανθρωπότητα από τις απαρχές της ιστορίας της. Πράγματι, οι αιώνες περνούν αλλά τα ίδια ισχύουν και ηθικά προβλήματα συνεχίζουν να ταλανίζουν τον άνθρωπο, καθώς η ανθρώπινη συμπεριφορά είναι αυτή που τα καθιστά διαχρονικά. Για τους ίδιους λόγους, εξίσου διαχρονικές είναι και οι θέσεις των Πατέρων για την ανάλυση και αντιμετώπιση των εν λόγω προβλημάτων. Η εκπαίδευση, ιδιαίτερα η θρησκευτική, αποτελεί μια προσπάθεια εκπαίδευσης αξιών με σκοπό την ολοκλήρωση της προσωπικότητας των μαθητών. Στην προοπτική αυτή η προσπάθεια των Πατέρων για την ηθική τελείωση των ανθρώπων μπορεί να επιπρεάσει θετικά τους μαθητές. Στην κατεύθυνση αυτή, θα μπορούσε να αναπτυχθεί ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα για τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, μέσα από το οποίο οι μαθητές θα έρχονται σε άμεση επαφή με τα κείμενα των Πατέρων. Το εν λόγω πρόγραμμα θα μπορούσε να λάβει χώρα στους χώρους των μοναστηριακών ή άλλων εκκλησιαστικών βιβλιοθηκών, όπου οι μαθητές θα μελετούν ένα ή περισσότερα πατερικά κείμενα της οικείας επιλογής τους. Η εν λόγω προσπάθεια εξυπηρετεί την ολιστική εκπαίδευση και τη διαθεματικότητα, καθώς με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνονται: α. Η διεπιστημονική προσέγγιση του σημαντικού ρόλου του Χριστιανισμού στη σύγχρονη κοινωνία, β. η βιωματική προσέγγιση των μαθημάτων των Θρησκευτικών, της Ιστορίας κ.ά., γ. η δημιουργική εμπλοκή των Ι. Μονών και άλλων καθιερωμάτων της Εκκλησίας, δ. η κατανόηση και αντιμετώπιση σύγχρονων κοινωνικών προβλημάτων, γεγονός που καθιστά εμφανή την αναγκαιότητα και συμβολή του μαθήματος των Θρησκευτικών.

Κωνσταντίνος Καραγκούνης

Δυνατότητες συμβολής της Ελληνορθόδοξης μουσικής παράδοσης σε ένα σύγχρονο Ελληνικό Διεπιστημονικό και Διαπολιτισμικό Εκπαιδευτικό Σύστημα

Η ανάγκη για σύγχρονο ελληνικό διεπιστημονικό και διαπολιτισμικό εκπαιδευτικό σύστημα στην Κατωτέρα και Μέση Εκπαίδευση είναι άδιαμφισβήτητη. Οι ραγδαίες εξελίξεις στην θρησκευτικο-πολιτισμική διαμόρφωση της ελλαδικής κοινωνίας και οι κατακλυσμιές προόδοι των Επιστημών, δεν επιτρέπουν ούδεμία αδιαφορία και καθυστέρηση στην ανάληψη σχετικής μερίμνης εκ μέρους της Πολιτείας.

Απαιτείται διαρκής επαγρύπνηση και προσαρμοστικότητα στις έπιταγές των καιρών. Πώς, όμως, θα προσδιορισθεί η προσαρμοστικότητα αυτή; Προφανώς, η Ελληνική Πολιτεία οφείλει να προσφέρει τα φώτα του Ελληνισμού σε όλους τους Έλληνες και άλλοδαπης εθνικότητας και υπηκοότητας μαθητές, σεβόμενης αναπόφευκτες ιδιαιτερότητες, αλλά, συγχρόνως, οφείλει να τηρή και άλυπη στάση στην διαφύλαξη και προβολή των αξιών και των πολιτισμικών αγαθών του Γένους. Κορυφαίο πολιτισμικό επίτευγμα της Ορθόδοξης και του Έλληνισμού είναι η Μουσική: Η Ελληνορθόδοξη Εκκλησιαστική Ψαλτική Τέχνη (ή γνωστή Βυζαντινή και μετα-Βυζαντινή μουσική δημιουργία) και η μη εκκλησιαστική, ή Κοσμική Λαϊκή Παραδοσιακή Μουσική όλων των φυλών του Έλληνισμού. Δυστυχώς, οι δύο αυτοί κλάδοι της μουσικής μας κληρονομιάς δεν έχουν βρει την θέση που τους αρμόζει στο ελληνικό Κατώτερο και Μέσο Εκπαιδευτικό Σύστημα (με εξαίρεση τα Μουσικά Σχολεία). Ποιές οι δυνατότητες συμβολής της Έλληνορθόδοξης Μουσικής Παραδόσεως σε ένα σύγχρονο ελληνικό διεπιστημονικό και διαπολιτισμικό εκπαιδευτικό σχεδιασμό, σε ένα ταχύτατα μεταβαλλόμενο και διαρκώς αναδιαμορφούμενο περιβάλλον; Την απάντηση θα αναζητήσαμε στην σχέση της Ελληνικής Μουσικής με άλλες Επιστήμες ή Τέχνες. Μήπως, τότε, εκπλαγούμε από τους συσχετισμούς; Μήπως, αυτό το μουσικό είδος που σήμερα παροράται από τα Προγράμματα Σπουδών Α/βάθμιας και Β/βάθμιας Εκπαίδευσσης, αΐφνης, μάς εκπλήξει από το μέγεθος της άρτυξης που δύναται να προσφέρει στην διεπιστημονική διδασκαλία άλλων μαθημάτων; Μήπως, τελικώς, πρόκειται για το «πασπαρτού», το οποίο αναζητούμε, προκειμένου να ξεκλειδώσουμε και τα άδυτα της διαπολιτισμικότητας, αφού η ελληνική μουσική έκφραση έτροφοδότησε και διεμόρφωσε την μουσική όλης της Ανατολικής Μεσογείου;

Νικόλαος Ματθαίου

Η διδακτική της Βυζαντινής μουσικής στο σύγχρονο σχολείο (Γυμνάσιο, Λύκειο, Επαλ). Μία εκπαιδευτική προσέγγιση μέσα από σχέδια εργασίας, πρωτότυπες δράσεις και μεθόδους διδασκαλίας.

Στην παρούσα εργασία παρουσιάζεται μια διδακτική προσέγγιση σύμφωνα με τις αρχές του σχεδίου εργασίας - Project και έχει υλοποιηθεί στο 1ο ΓΕΛ Πτολεμαΐδας την διδακτική χρονιά 2021-2022. Το παρόν σχέδιο εργασίας σχεδιάστηκε και πραγματοποιήθηκε στην Α, Β και Γ Λυκείου σε συνδυασμό προτάσεων των ίδιων των μαθητών/τριών όσο και οδηγιών και κατευθύνσεων του διδάσκοντα και διήρκεσε 45 διδακτικές ώρες. Επιλέχθηκε ως θέμα μελέτης η τέχνη της βυζαντινής μουσικής μέσα στους αιώνες, ο συσχετισμός της με την αρχαιοελληνική και νεοελληνική μουσική όσο και με την δυτική θρησκευτική μουσική. Απώτερος σκοπός του διδακτικού σεναρίου ήταν να αποκτήσουν τα παιδιά γνώσεις για την τέχνη της βυζαντινής μουσικής και να κατανοήσουν πως συνδέεται η παρούσα τέχνη με την ιστορία της Ορθόδοξης

Ορθόδοξη Χριστιανική θρησκεία και την σύγχρονη εκπαιδευτική πραγματικότητα.

Ευθύμιος Κατσούλης

Ηθική και Πολιτισμός: Οι ιδεολογικές ταυτότητες στην κοινωνία ως προϊόν πολιτικής θεολογίας

Η σχέση θεολογίας και πολιτισμού είναι μακράν όσο και οι αλληλεπιδράσεις που τις συνέχουν. Τα παραδοσιακά μοντέλα ταυτότητας στην κοινωνία, ενίοτε στη σύγχρονη εποχή, γίνονται αντιληπτά είτε ως μορφές πολιτισμικού ελέγχου είτε ως συγκρούσεις πολιτισμικής διάστασης. Η Ορθόδοξη Θεολογία για να συναντήσει και να συνομιλήσει δημιουργικά με την σύγχρονη εποχή οφείλει να εξέλθει από την προνεωτερική ασφάλεια ή την όποια ομολογιακή εσωστρέφεια ώστε η ηθική στάση ως γόνιμη ταυτότητα να νοηματοδοτήσει τον ανθρώπινο βίο και πολιτισμό. Στην παρούσα ανακοίνωση θα επιχειρήσω να αναδείξω σε πρώτη φάση σε τι βαθμό η ουσία της πολιτικής θεολογίας εξηγεί τις όποιες εκκοσμικευμένες ταυτότητες. Σε δεύτερο επίπεδο να αναδειχθεί κατά πόσο η Ορθόδοξη Θεολογία μπορεί να γίνει φορέας ανανέωσης της έννοιας της ταυτότητας, μπροστά στις νέες προκλήσεις και εν τέλη αν μπορεί να επιβεβαιωθεί μια εκκοσμίκευση του Χριστιανικού προτύπου νοηματοδοτώντας εκ νέου την πορεία της ηθικής, της παιδείας και του πολιτισμού.

Γεώργιος Τσικαλάκης

Από την ισότητα των προσώπων στην έμφυλη βία των συντρόφων

Ο έρωτας ως στοιχείο της ανθρώπινης, ζητά να μην ζει μέσα σε μια στωϊκής απάθειας, αντιθέτως, δείχνει την αγαπητική τάση της ανθρώπινης φύσης σε ανασύνδεση της με το θείο. Το δαιμόνιο εκείνο, κατά τον Πλάτωνα, το ενδιάμεσο σε θεούς και ανθρώπους. Στη χριστιανική θεολογία, ο Έρωτας κινείται σε δύο κατευθύνσεις, θρησκευτική και κοινωνική. Ως θρησκευτική οδηγεί τον άνθρωπο σε κοινωνία με το δημιουργό ενώ ως κοινωνική δημιουργεί μια προσωπική σχέση που κατευθύνει στην ένωση και ανάκραση με το αγαπημένο πρόσωπο. Όμως στην εποχή μας τις περισσότερες φορές από στόχος να οδηγήσει τον άνθρωπο σε υπέρβαση του εγώ και σε κοινωνία με το εσύ, βλέπουμε την αύξηση της βίας που καταστρέφει κάθε έννοια ισότητας και σεβασμού του συνανθρώπου, πόσο δε μάλλον των συντρόφων. Πολλές φορές αναπτύσσεται, όλο και περισσότερο στον καρό μας, ένα σύστημα που χρησιμοποιεί τη βία και τον εκφοβισμό ως μηχανισμό διατήρησης των προνομίων και της εξουσίας. Η έμφυλη βία (gender based violence) ως «γενικός όρος που αναφέρεται σε οποιαδήποτε βλάβη προκαλείται σε κάποιο άτομο λόγω του κοινωνικού ή βιολογικού του φύλου» σε ποιο βαθμό σήμερα είναι δεδομένο στις έμφυλες σχέσεις και ποια είναι η θεολογική υπέρβαση που απαιτείται ως μαρτυρία του Ορθόδοξου χριστιανικού λόγου. Μπορούν οι συνειδητοποιημένες προσωπικότητες, να κάνουν καθημερινές υπερβάσεις; Το δυσκολότερο είναι να υπάρξει αποδόμηση των στερεοτύπων και δημιουργία ενός εκπαιδευτικού μοντέλου που, βασιζέται στον αλληλοσεβασμό απαλλαγμένο από κάθε μορφή βίας

πρ. Αντώνιος Λ. Μπαφαλούκος

Η διαπολιτισμική και διαθρησκευτική συνεργασία στην εκπαίδευση στα πλαίσια της Ορθόδοξης Ιεραποστολής - Μια ανοιχτή πρόκληση και πρόσκληση για τον καινούργιο εκπαιδευτικό κόσμο

Έχοντας την ευλογία να βρεθώ στην Ιεραποστολή, βίωσα τη συμβολή των θρησκειών εν γένει και ειδικότερα του Χριστιανισμού, στην εκπαίδευση ως παράγοντα ενότητας, αγάπης και ανάπτυξης των λαών. Ιδιαίτερα σημαντικός είναι ο ρόλος της θρησκείας στην εκπαίδευση όχι μόνο ως θρησκεία αλλά και ως φορέας που αντιμετωπίζει από κοινού τους ανθρώπους όλων των θρησκειών και ομολογιών ασκώντας βασικό παιδευτικό ρόλο μέσα από τα σχολεία των Ιεραποστολικών μητροπόλεων. Η εκπαίδευση αλλά και το θρησκευτικό μάθημα στη σύγχρονη εποχή οφείλει να πραγματώνεται έξω από πλαίσια που εγκλωβίζουν το μυαλό και τις ψυχές των παιδιών. Σκοπός η δημιουργία μελλοντικών πολιτών αλλά και πιστών με ανεπτυγμένες υγιείς νοοτροπίες με στόχο να οδηγήσει σε έναν κόσμο που θα μειώνει στο ελάχιστο τις εσωτερικές συγκρούσεις των ανθρώπων. Όσο το δυνατόν επιτυγχάνεται ο στόχος αυτός, τόσο περισσότερο απενεργοποιούνται αιτίες μελλοντικών πολεμικών συρράξεων που θα έχουν ως βάση φονταμενταλιστικές αντιλήψεις από θρησκευτικά μορφώματα. Έχοντας στην Ιεραποστολή να χειριστείς τέτοιες καταστάσεις στην καθημερινότητά σου, παλεύεις να σταλάξεις μέσα από το σχολείο στις ψυχές των νέων ανθρώπων το αγαθό της ειρήνης και της αλληλεγγύης. Σε αυτές τις περιπτώσεις μέσα από την βίωση επικίνδυνων φαινομένων που εξελίσσονται μπροστά και γύρω σου αντιλαμβάνεται την αναγκαιότητα της διαπολιτισμικής και διαθρησκευτικής συνεργασίας, με παράλληλη συμβολή και υποστήριξη θεσμικών καθιδρυμάτων, όπως αυτό της Εκκλησίας. Η συμβολή μας θα έχει να κάνει με τη μεταφορά της εμπειρίας μας από την πρώτη γραμμή τέτοιων συνθηκών και καταστάσεων μέσα από τα σχολεία μας στην Ιεραποστολή, που ασκείται από το Πατριαρχείο Αλεξανδρείας και πάσης Αφρικής αναφερόμενοι σε δύο περιπτώσεις αυτές του Καμερούν αλλά και αυτήν της Νοτίου Μαδαγασκάρης. Παράλληλα θα αναφερθούμε στον εγκεντρισμό της χριστιανικής πίστης που προκύπτει μέσα από τον διαπολιτισμικό διάλογο.

Δημήτριος Κοτσιφάκος

Από το Σωκρατικό ήθος στο ChatGPT. Ο απόλυτος φιλιτιστισμός του Πλατωνικού λόγου

Με τον όρο «λόγος» ο Πλάτων μέσω του Σωκράτη μας δίδαξε την διαφορά ανάμεσα στον προφορικό λόγο, αυτοσχέδιο ή προετοιμασμένο, μονόλογο ή διάλογο, και το γραπτό του «μοίωμα». Η διδασκαλία του Σωκράτη αναζητούσε κριτήρια και για τους δύο τύπους λόγου ζωντανό και γραπτό, εκτιμώντας χωρίς καμία αμφιβολία ότι η ζωντανή προφορική επικοινωνία ήταν για αυτόν η σπουδαιότερη, και ότι ο προφορικός λόγος είναι κατά πολύ ανώτερος του γραπτού.

Για τον Πλάτωνα η φιλοσοφική διάσταση του λόγου δεν έγκειται στην γνώση των προδιαγραφών της τρέχουσας ρητορικής για τη συγκρότηση της μορφής, αλλά βασίζεται σε δυο πολύ πιο απαιτητικές και ευρείες ικανότητες, και συγκεκριμένα α) στη γνώση της ουσίας των πραγμάτων στα οποία αναφέρεται ο λόγος, και β) στη γνώση της φύσης των ψυχών, στις οποίες θέλει να απευθυνθεί ο λόγος, όπως σημειώνει εμφρατικά στο έργο του «Φαίδων». Τόσο η γνώση της ουσίας των πραγμάτων, όσο και η γνώση της φύσης των ψυχών, δεν αποκτούνται ούτε με την εμπειρία, ούτε με την εξυπνάδα που προσιδιάζει στην υγιή λογική των ανθρώπων, αλλά μόνο με την επίπονη έρευνα της φιλοσοφίας των ιδέων, την Πλατωνική «διαλεκτική». Αυτή την διαδρομή ο Πλάτων την αντιλαμβάνεται ως έναν μακρύ περιφερικό δρόμο, ο οποίος στον γραπτό λόγο μπορεί μόνο να υπαινιχθεί. Αναφερόμενος στον μύθο του θεού Θεού, ο Σωκράτης επιμένει ότι με τη «γραφή» δεν γίνεται ο άνθρωπος σοφός, και πώς με τα πολλά διαβάσματα «άνευ διδαχής» έχει απλώς την αυταπάτη της σοφίας. Για τον Πλάτωνα η γραφή δεν ευνοεί, αλλά βλάπτει τη μνήμη, την ικανότητα δηλαδή της ψυχής να φέρει από μέσα της πράγματα στην επιφάνεια και για τον λόγο αυτό την θεωρεί ένα απλό μέσο υπενθύμισης. Το Chat Artificial Intelligent Generative Pre-trained Transforme (Chat-GPT), έχει ως θεμέλιο μια γεννήτρια προ-εκπαιδευμένου μετασηματιστή λόγου, το οποίο ως γλωσσικό μοντέλο απέκτησε μια τεράστια διάδοση, και αυτή την στιγμή έχει αφήσει ένα τεράστιο αντίκτυπο στην ανθρώπινη σκέψη. Η ευρεία αποδοχή του οφείλετε στην εντυπωσιακή ικανότητα του μηχανισμού του να δημιουργεί γλώσσα κειμένου «σαν ανθρώπινη». Το Chat GPT του Ιανουαρίου του 2023 προσέγγισε εκατό εκατομμύρια μηνιαίους χρήστες, και θεωρείται η ταχύτερα αναπτυσσόμενη καταναλωτική εφαρμογή στην ιστορία της τεχνολογίας. Πέρα όμως και από αυτά τα στοιχεία ο «επιχειρηματικός» κόσμος ενδιαφέρεται επίσης, με τα δικά του κίνητρα για το Chat GPT, προσπαθώντας να βρει χρήσεις για αυτή την ιδιαίτερη εκδοχή της Τεχνητής Νοημοσύνης (Artificial Intelligent, AI) σε διαφορετικούς κλάδους. Η συνολική λειτουργία αφορά το στεροτυπικό μιας μηχανής Turing, αλλά μέσω της Βάσης Δεδομένων που διαθέτει Διαδικτυακά, συνομιλεί και απαντά σε ερωτήματα ευρύτερης κλίμακας, ενεργοποιώντας συσχετίσεις τεράστιας έκτασης. Απαντά τα πάντα, εκτός των ζητημάτων του ηθικού κώδικα τα οποία τείνει να τα αντιλαμβάνεται ως «πληροφορίες» δεδομένων. Ο όρος «φιλιτιστισμός» αναφέρεται στην χρήση του Chat-GPT, έχει ένα νέο αρνητικό νόημα, και εστιάζει στην απόλυτη έκπτωση του Πλατωνικού λόγου. Ως ένας νέος «φιλιτισταίος» ο/η συνομιλών/ -ούσα με τον μηχανισμό του Chat-GPT, αναγνωρίζει μόνο τις πληροφορίες οι οποίες απορρέουν από τα ερωτήματα του, χωρίς διαλεκτική συσχέτιση και είναι απολύτως πεπεισμένος για την ορθότητα των απαντήσεων που παίρνει, αντιμετώπιζοντας τυχόν αποκλίσεις με απόλυτη περιφρόνηση. Και όπως ο όρος «φιλιτιστισμός» είναι ένας υποτιμητικός όρος που

χρησιμοποιείται για να περιγράψει μια συγκεκριμένη συμπεριφορά όσων περιφρονούν ή υποτιμούν τις αξίες της τέχνης, έτσι και στην «αυχίτηση» για το ήθος του λόγου, και την διαλεκτική ηθική ο μηχανισμός του Chat-GPT, δηλώνει παντελή ανικανότητα να διαχειριστεί το βάθος και την προοπτική μιας ηθικής κατηγορίας, ενός ανθρωπολογικού διλλήματος, ή μιας διαλεκτικής σύζευξης μέτριας πολυπλοκότητας.

Αθανάσιος Κολιοφούτης

Η συμβολή της θρησκευτικής εκπαίδευσης στην αντιμετώπιση δυσεπίλυτων κοινωνικών προβλημάτων: Το παράδειγμα της συνδρομής του ΜτΘ στην αποδόμηση της σύγχρονης οπαδικής βίας

Το σχολείο δεν πραγματώνει τον γνήσιο και αυθεντικό του ρόλο, αν δεν λειτουργεί ως γέφυρα επικοινωνίας των μαθητών με τις πολλαπλές πτυχές της κοινωνικής ζωής και δεν ανοίγει ένα παράθυρο προς τη ζωή, συμβάλλοντας στη διαδικασία της κοινωνικοποίησής τους. Τα μαθήματα του σχολικού προγράμματος οφείλουν να μην υποτάσσονται στις ανάγκες ενός στερού διδακτικού υλισμού που υποτάσσουν τους μαθητές σε καταναλωτές ενός εκπαιδευτικού προϊόντος αλλά να αναδεικνύονται σε φορείς ενός διδακτικού ειδικολογισμού, με στόχο τη μόρφωσή τους με διαχρονικές αρχές, αξίες και στάσεις ζωής. Όταν όμως, βίαια και επιθετικά πρότυπα υιοθετούνται από μέλη της κοινωνίας, προκαλείται ανάγκη εξουδετέρωσής τους. Πτυχή της γενικότερης βίας, που ταλανίζει την κοινωνία μας, αποτελεί και η οπαδική βία, που σήμερα, προσλαμβάνει ανεξέλεγκτες διαστάσεις. Το ΜτΘ, ως ατμομηχανή της γνήσιας ανθρωπιστικής παιδείας, επιχειρεί να συσχετίσει τη διεύρυνση της κοινωνικής ενσυναίσθησης των μαθητών με το εμπειωμένο χριστιανικό βίωμα, που μεταμορφώνει το υποκείμενό του σε όλα τα πεδία της κοινωνικής ζωής, συμπεριλαμβανομένου και του αθλητικού γεγονότος. Όχι μόνο διότι πολλές ενότητες των διδακτικών εγχειριδίων, προσδίδουν σε δασκάλους και μαθητές ανάλογες ευκαιρίες προβληματισμού. Το ΜτΘ προβάλλει φιλοκαλικά την αξία κάθε καρπού του ανθρώπινου πολιτισμού, -συμπεριλαμβανομένου του αθλητισμού-, που συνδέει αρμονικά την ανθρώπινη γνώση, ως δώρο Θεού, με τις ανάγκες της κάθε εποχής, έξω από μανιχαϊστικές διαφρέσεις και αποκλεισμούς. Καθίσταται φορέας καταδίκης κάθε μορφής βίας, επιθετικότητας και φανατισμού απ' όπου κι αν προέρχεται. Προσφέρει δημοκρατικό βήμα διαλόγου στους νέους για να εκφράσουν τις σκέψεις, τους προβληματισμούς και τις αντιρρήσεις τους στο πλαίσιο μιας οργανωμένης κοινωνίας. Και μεθοδολογικά, ο διδάσκων προσεγγίζει τον κάθε μαθητή ως αναντικατάστατη και ανεπανάληπτη εικόνα του ίδιου του Θεού, με τη δική του αυτοαξία. Στόχος της εισήγησής μας αποτελεί η ανάδειξη της συνδρομής της θρησκευτικής εκπαίδευσης στην άμβλυνση των συνειτηών της οπαδικής βίας.

Αυτή η συνδρομή τεκμηριώνει την παιδευτική της αξία και συνιστά έμπρακτη εφαρμογή ενός «πολιτικού» μαθήματος Θρησκευτικών που δίδασκε στους μαθητές και μέλλοντες πολίτες το «πολιτικώς υπάρχει».

Θεοφάνης Μαλκίδης

Θρησκεία και κοινωνία: η περίπτωση της Ορθόδοξης Αυτοκεφάλου Εκκλησίας της Αλβανίας

Η διαδρομή και η πορεία της Ορθόδοξης Αυτοκεφάλου Εκκλησίας της Αλβανίας συνδέεται αφενός με το βαθμό της ελληνικής επιρροής στην εξέλιξη της και στην προσπάθεια της να αποδεσμευτεί από το Οικουμενικό Πατριαρχείο της Κωνσταντινούπολης και αφετέρου με τις κατά καιρούς διμερείς σχέσεις μεταξύ Ελλάδας και Αλβανίας. Από την εποχή που δημιουργήθηκε το αλβανικό κράτος, οι ορθόδοxi Αλβανοί καλλιεργούσαν την ιδέα της δημιουργίας Αυτοκέφαλης Εκκλησίας ως το αποτελεσματικότερο μέσο για την εξουδετέρωση της επιρροής του Οικουμενικού Πατριαρχείου και της Ελλάδας πάνω στους Ορθόδοξους, μελών της ελληνικής μειονότητας και Αλβανών. Έτσι το 1922 το Κληρικόλαϊκό Συνέδριο, ανακήρυξε αυτοκέφαλη την Ορθόδοξη Εκκλησία της Αλβανίας, χωρίς το Οικουμενικό Πατριαρχείο να αναγνωρίσει αυτήν την πράξη, παρά μόνο το 1937, μετά από πολλές διαμάχες, διαφορετικές απόψεις και διαπραγματεύσεις. Μεταπολεμικά λόγω της κρατικής πολιτικής, η Εκκλησία της Αλβανίας αντιμετώπισε διώξεις και απελάσεις των θρησκευτικών λειτουργών, αφαίρεση και δήμωση των περιουσιών, κλείσιμο εκκλησιών και μονών, που μεταβλήθηκαν σε κατοικίες, αποθήκες και πολιτιστικά κέντρα κ.ά. Επιπλέον το 1967 η Αλβανία κηρύσσει επισήμως την αθεΐα, έχοντας ως στόχο την πλήρη εξόντωση της Ορθόδοξης εκκλησίας και έτσι όλοι κληρικοί αποσχματίστηκαν, πολλοί οδηγήθηκαν στη φυλακή ή στην εξορία και αρκετοί στο μαρτύριο. Το 1991 με την πτώση του μονοκομματικού καθεστώτος στην Αλβανία το Οικουμενικό Πατριαρχείο αναθέτει στον Επίσκοπο Ανδρούσης Αναστάσιο (Γιαννουλάτο) την ανασύσταση της Ορθόδοξης εκκλησίας στη χώρα, ανασύσταση η οποία συνεχίζεται μέχρι σήμερα. Η εισήγηση αναλύει τις σχέσεις θρησκείας και κοινωνίας και ειδικότερα αναλύει τις πολυποικίλες παραμέτρους που εμφανίζουν οι σχέσεις αυτές στην περίπτωση της Ορθόδοξης Αυτοκεφάλου Εκκλησίας της Αλβανίας. Καταγράφεται η ιστορική πορεία της Εκκλησίας, οι περίοδοι ίδρυσης, ανάπτυξης, κρίσης και διώξεων και ανασύστασης, αναλύονται οι σχέσεις με την κοινωνία και επόμενα και με την πολιτική, σχέσεις οι οποίες κράτησαν πρωταγωνιστικό ρόλο και διερευνούνται οι προοπτικές της Εκκλησίας μέσα στο περιβάλλον αλληλεπίδρασης θρησκείας και κοινωνίας.

Ιωάννης Λαδάς

Εκπαίδευση και βιοηθική: Ο ρόλος της θρησκείας στην επίλυση των σύγχρονων βιοπροβλημάτων

Στη σύγχρονη εποχή τα βιοηθικά ζητήματα πλαισιώνουν ολοένα και περισσότερο την καθημερινότητά μας καθώς η επιστήμη και η τεχνολογία εξελίσσονται με ταχύτερους ρυθμούς. Οι εφαρμογές της βιοτεχνολογίας και της γενετικής μηχανικής κατά τη διαδικασία της γέννησης, της ανάπτυξης, της διατήρησης και της παράτασης της ανθρώπινης ζωής εγείρουν σοβαρούς προβληματισμούς γύρω από τις εφαρμογές τους. Το εκπαιδευτικό σύστημα, που έχει ως σκοπό την προετοιμασία των μαθητών για τη ζωή, βρίσκεται αντιμέτωπο με την πρόκληση της καλλιέργειας των δεξιοτήτων των αυριανών πολιτών, οι οποίοι θα διαδραματίσουν ενεργό ρόλο σε επιστημονικούς, ερευνητικούς και κοινωνικούς τομείς και θα κληθούν σε κάποια στιγμή της ζωής τους να λάβουν αποφάσεις ενδεχομένως και για οριακές καταστάσεις. Στο πλαίσιο αυτό, η θρησκεία παρέχει ένα σύστημα αξιών το οποίο έχει τη δυνατότητα να διαμορφώσει την ηθική κρίση των ανθρώπων, αλλά και να καθορίσει τις επιλογές όσων την ασπάζονται συνειδητά, σε ζητήματα όπως η τεχνητή διακοπή της κύησης, η ιατρικώς υποβοηθούμενη αναπαραγωγή, οι βιοτεχνολογικές παρεμβάσεις, η ευθανασία, αλλά και η καύση των νεκρών. Η ένταξη, λοιπόν, της βιοηθικής στα Προγράμματα Σπουδών της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ως μέρος της θρησκευτικής αγωγής, με σκοπό την ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση των μαθητών σχετικά με τα βιοπροβλήματα, μπορεί να συμβάλει στην καλύτερη κατανόηση και αντιμετώπιση των αναφερόμενων διλημάτων. Υπό το πνεύμα αυτό, στην παρούσα εισήγηση επιχειρείται διερεύνηση της σχέσης της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης της βιοηθικής και της θρησκείας, με σκοπό τη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου πλαισίου για την προσέγγιση των βιοηθικών ζητημάτων.

Χαράλαμπος Μηνάογλου

Η διεπιστημονική αξία του μαθήματος των Θρησκευτικών και το ελληνικό σχολείο

Στην ανακοίνωσή μας θα αναφερθούμε στην διεπιστημονική αξία του μαθήματος των Θρησκευτικών για το ελληνικό σχολείο. Θα εστιάσουμε σε παραδείγματα κυρίως από το μάθημα της Ιστορίας, όπου η γνώση, που αποκτούν οι μαθητές από τα Θρησκευτικά, δεν λειτουργεί απλώς συμπληρωματικά αλλά κυριολεκτικά προϋποτίθεται, ώστε να μπορέσουν να κατανοήσουν και τα συναφή ιστορικά γεγονότα και την λειτουργία συγκεκριμένων προσώπων σε αυτά. Πρωτίστως, θα ασχοληθούμε με τους Διωγμούς, τον εκχριστιανισμό της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, την άνοδο της Αρχιεπισκοπής Κωνσταντινουπόλεως σε Πατριαρχείο, τον εκχριστιανισμό των Σλάβων, το Σχίσμα του Παπισμού, την στέψη του Καρλομάγνου από τον Πάπα ως Αυτοκράτορα της Δυτικής (Ρωμαϊκής) Αυτοκρατορίας, τον εξισλαμισμό,

τον εθναρχικό ρόλο του Πατριαρχείου κατά την Τουρκοκρατία και τις κατοπινές εκφάνσεις του (από τον Μακεδονικό Αγώνα μέχρι την Κυπριακή Δημοκρατία). Όλα τα ανωτέρω αναφερόμενα ιστορικά γεγονότα είναι αδύνατον να διδαχθούν και να κατανοηθούν από τους μαθητές χωρίς την σχετική θεολογική γνώση που προέρχεται από το μάθημα των Θρησκευτικών. Έτσι, καθίσταται σαφές ότι το μάθημα των Θρησκευτικών είναι απαραίτητο και για την διεπιστημονική σημασία που έχει καθιστάμενο βάση για πολλά άλλα μαθήματα (εκτός από την ιστορία, σε μεγάλο βαθμό η θεολογική γνώση λειτουργεί ενισχυτικά και στο μάθημα της γλώσσας-λογοτεχνίας αλλά και της φιλοσοφίας).

PE

TS